

НИЙСЛЭЛИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ГАЗАР

НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН БАЙДАЛ

2021 09 САР
СТАТИСТИКИЙН
ТАНИЛЦУУЛГА

www.ubstat.mn

www.facebook.com/StatisticUlaanbaatar

www.1212.mn

АГУУЛГА

Хуудасны
дугаар

	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2017-2021 ОН	1
	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ДҮҮРГЭЭР	2
	ЭРҮҮЛ МЭНД	4
	ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ	9
	ГЭМТ ХЭРЭГ	15
	ТӨСӨВ	19
	ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	23
	МАЛ АЖ АХУЙ	33
	ГАЗАР ТАРИАЛАН	36
	АЖ ҮЙЛДВЭР	38
	НИЙТИЙН ТЭЭВЭР	44
	ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ	50

Хүснэгт 1. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 9 сард

Үзүүлэлтүүд		Хэмжих нэгж	2017	2018	2019	2020	2021
Шинээр төрсөн хүүхэд		хүн	↓ 28 173 ^{8.2}	↑ 30 313 ^{7.6}	↑ 30 756 ^{1.5}	↓ 29 910 ^{2.8}	↓ 27 849 ^{6.9}
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид		хүн	↓ 21 194 ^{37.1}	↓ 17 195 ^{18.8}	↑ 18 056 ^{5.0}	↓ 12 481 ^{30.9}	↑ 190 653 ^{15.3**}
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг		тоо	↑ 15 202 ^{8.3}	↑ 20 525 ^{35.0}	↓ 17 564 ^{14.4}	↓ 12 350 ^{29.7}	↓ 11 132 ^{9.9}
Хэрэглээний үнийн индекс, (сарын өөрчлөлт)		хувь	↑ 0.5 ^{1.4}	↓ 0.0 ^{0.5}	↑ 0.0 ^{0.0}	↓ -0.3 ^{0.3}	↑ 0.4 ^{0.7}
Гадаад валютын нэрлэсэн ханш (сарын дундаж)	Доллар (АНУ)	төгрөг	↑ 2 454 ^{9.4}	↑ 2 503 ^{2.0}	↑ 2 670 ^{6.7}	↑ 2 854 ^{6.9}	↓ 2 849 ^{0.2}
	Юань (БНХАУ)	төгрөг	↑ 374 ^{11.3}	↓ 365 ^{2.4}	↑ 375 ^{2.7}	↑ 419 ^{11.7}	↑ 441 ^{5.2}
	Рубль (ОХУ)	төгрөг	↑ 43 ^{22.9}	↓ 37 ^{14.0}	↑ 41 ^{10.8}	↓ 38 ^{7.3}	↑ 39 ^{2.6}
Нийслэлийн төсвийн орлого		тэрбум төгрөг	↓ 491.7 ^{19.6}	↑ 607.0 ^{23.4}	↑ 656.8 ^{8.2}	↑ 609.6 ^{17.1}	↑ 820.8 ^{34.6}
Нийслэлийн төсвийн зарлага		тэрбум төгрөг	↓ 645.9 ^{7.0}	↑ 851.6 ^{31.8}	↑ 898.3 ^{5.5}	↑ 890.3 ^{13.1}	↓ 846.6 ^{4.9}
Агаарын дундаж температур		°C	9.7	8.3	13.7	11.0	10.4

Тайлбар: өмнөх онтой харьцуулсан

  Эерэг хандлага, өөрчлөлт
  Сөрөг хандлага, өөрчлөлт

Хүснэгт 2. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүд, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих Нэгж	2020 I-IX					2021 I-IX				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	316	Баянгол	7 745	Налайх	56	322	Баянгол	7 945	Налайх	56
			Чингэлтэй	1 714	Багануур	46		Чингэлтэй	1 711	Багануур	48
			Сүхбаатар	705	Багахангай	30		Сүхбаатар	700	Багахангай	35
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	12	Багахангай	28	Баянзүрх	8	11	Налайх	18	Баянзүрх	8
			Налайх	10	Хан-Уул	6		Сонгинохайрхан	12	Хан-Уул	7
			Сонгинохайрхан	10	Сүхбаатар	4		Багануур	11	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0\000	86	Налайх	83	Сүхбаатар	50	1 098	Хан-Уул	1 313	Багануур	805
			Багануур	76	Хан-Уул	48		Баянзүрх	1 267	Сонгинохайрхан	777
			Сонгинохайрхан	73	Багахангай	21		Баянгол	1 175	Багахангай	619
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	69	Хан-Уул	64	Багануур	11	97	Чингэлтэй	102	Налайх	17
			Чингэлтэй	61	Налайх	10		Хан-Уул	56	Багануур	16
			Сүхбаатар	59	Багахангай	6		Сүхбаатар	55	Багахангай	9
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	126	Сүхбаатар	208	Сонгинохайрхан	87	114	Сүхбаатар	162	Сонгинохайрхан	90
			Чингэлтэй	142	Багахангай	65		Чингэлтэй	123	Налайх	83
			Баянзүрх	138	Багануур	59		Баянгол	117	Багахангай	47

Тайлбар: * промилль ** продицимил

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII ... г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

- гүйцэтгэл байхгүй
- * урьдчилсан гүйцэтгэл
- ** дахин

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

IV. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ

мянга	=1000
сая	=10 ⁶
тэрбум	=10 ⁹
их наяд	=10 ¹²
мян	мянга
%	хувь
мм	миллиметр
см	сантиметр
дм	дециметр
м	метр
км	километр
м ²	метр квадрат
дм ²	дециметр квадрат
км ²	километр квадрат
м ³	метр куб
га	гектар
мл	миллилитр
л	литр
г	грамм
кг	килограмм
цн	центнер
т	тонн
Вт	ватт
кВт.ц	киловатт цаг
кал	калори
ккал	килокалори
Гкал	гигакалори(=10 ⁹ калори)
с	секунд
мин	минут
мкг/м ³	микрограмм метр куб
м/с	метр секунд
ш	ширхэг
х.д.х	хэвлэлийн даралтат хуудас

ЭРҮҮЛ МЭНД (2021 оны эхний 9 сард)

ЭМНЭ

Амаржсан эх

2020 IX 29 600

2021 IX 27 612

6.7%

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгчид

2020 IX 12 481

2021 IX 190 653

15.3 дахин

Нялхсын эндэгдлийн түвшин
(1000 амьд төрөлтөд ногдох)

2020 IX

12.0

2021 IX

10.9

5 хүртэлх насны хүүхдийн
эндэгдлийн түвшин
(1000 амьд төрөлтөд ногдох)

2020 IX

13.5

2021 IX

12.7

ЭРҮҮЛ МЭНД

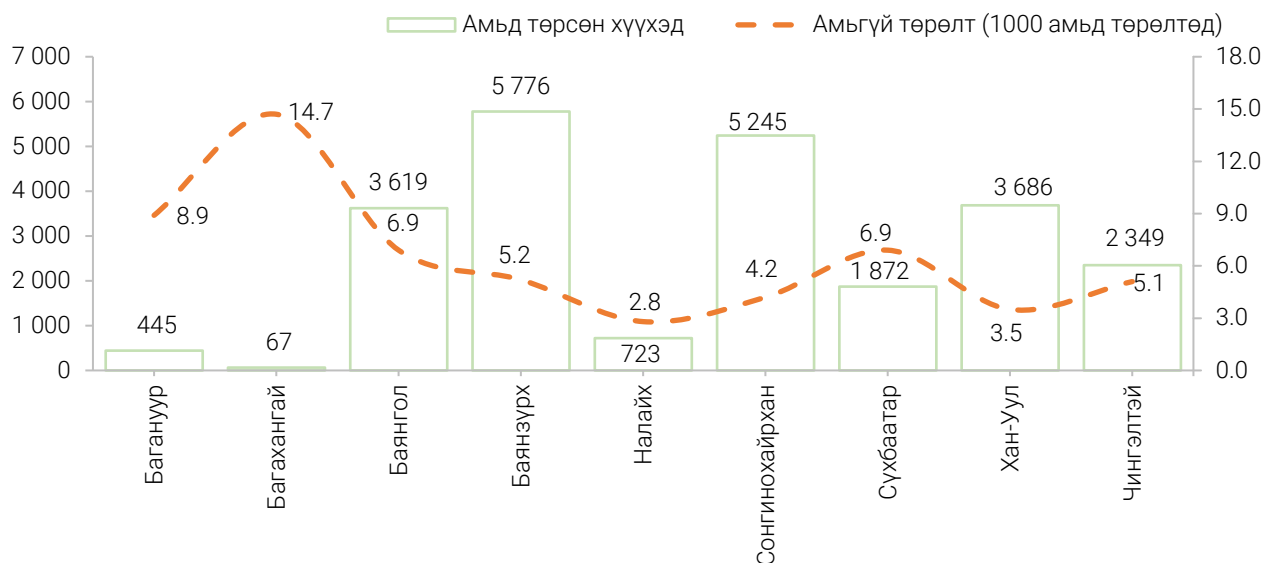
Нийслэлийн хэмжээнд 2021 оны эхний 9 сард 27612 эх амаржсан нь өмнөх оны мөн үеэс 1988 (6.7%) төрөлтөөр буурсан байна. Нийт төрөлтийн 17179 (62.2%) нь НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгт, 10433 (37.8%) нь нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж буй ЭМЯ-ны харьяа улс болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт амаржсан байна. Нийт амаржсан эхчүүдийн 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байна.

Хүснэгт 3. Төрсөн хүүхэд, эх, хүүхдийн эндэгдэл, жил бүрийн эхний 9 сард

Үзүүлэлт	2019 I-IX	2020 I-IX	2021 I-IX	$\frac{2021}{2020}$ %
Амаржсан эхийн тоо	30 490	29 600	27 612	-6.7
Гэрийн төрөлт	99	97	80	-17.5
Хяналтгүй төрөлт	189	149	77	-48.3
Амьд төрсөн хүүхэд	30 756	29 910	27 849	-6.9
Эхийн эндэгдэл	7	10	32	2.0**
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	393	359	304	-15.3
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	12.8	12.0	10.9	-

2021 оны эхний 9 сард 27849 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2061 (6.9%) хүүхдээр цөөн байна. Төрсөн нийт хүүхдийн 4069 (14.6%) нь бусад аймгийн харьяат эхчүүдээс мэндэлжээ.

Зураг 1. Амьд төрсөн хүүхэд, дүүргээр

Төрсөн нийт хүүхдийн 14278 (51.3%) нь эрэгтэй, 13571 (48.7%) нь эмэгтэй хүүхэд байна. Амьд төрсөн нийт хүүхдээс 2 ихэр 386, 3 ихэр 4 байна. Мөн 3.3 хувь нь 2500 граммаас бага жинтэй, 0.5 хувь нь төрөлхийн гажигтай төржээ.

Амьгүй төрөлтийн 164 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 3 тохиолдлоор буурсан байна. Амьгүй төрөлт Баянгол, Сүхбаатар, Багахангай, Багануур дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна.

Зураг 2. Хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох), дүүргээр, эхний 9 сард

2021 оны эхний 9 сард бүртгэгдсэн нялхсын эндэгдлээс Сонгинохайрхан дүүрэгт 62 (20.4%) нь, Баянзүрх дүүрэгт 44 (14.5%) нь, Баянгол дүүрэгт 37 (12.2%) нь, Уул дүүрэгт 27 (8.9%) нь, Чингэлтэй дүүрэгт 24 (7.9%) нь, Хан-Уул Сүхбаатар дүүрэгт 17 (5.6%) нь, Налайх дүүрэгт 13 (4.2%) нь, Багануур дүүрэгт 5 (1.6%) нь, бусад аймгийн харьяат 75 (24.7%), Багахангай дүүрэгт бүртгэгдээгүй байна.

Нийслэлд 2021 оны эхний 9 сард 190653 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 178172 (15.3 дахин их) хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 1198.9 продицимилээр тус тус өссөн байна.

Зураг 3. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид, сараар

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийг халдварт өвчний төрлөөр нь авч үзвэл амьсгалын замын цочмог халдварт өвчин 186800 (98.0%), бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин 2944 (1.5%), гэдэсний халдварт өвчин 335 (0.2%), зоонозын халдварт өвчин 9 (0.004%), бусад халдварт өвчин 565 (0.3%) байна.

2021 оны эхний 9 сард **Коронавируст халдвар /COVID-19/-ын** 185618 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт халдварт өвчний 97.4 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 4. Нийслэлд гарсан халдварт өвчин, жил бүрийн эхний 9 сард

Төрөл	Хэмжих нэгж	2019 I-IX	2020 I-IX	2021 I-IX	Өсөлт, бууралт 2021/2020	
					тоо/пункт	хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	бодит тоо	18 056	12 481	190 653	178 172	15.3**
	10000 хүнд	126.2	85.7	1 284.6	1 198.9	
Үүнээс:						
Вируст гепатит	бодит тоо	178	145	48	-97	-66.9
	10000 хүнд	1.2	1	0.3	-0.7	
Цусан суулга	бодит тоо	3 694	1 737	299	-1 438	-82.8
	10000 хүнд	25.8	11.9	2.0	-9.9	
Салхин цэцэг	бодит тоо	4 841	1 185	57	-1 128	-95.2
	10000 хүнд	33.8	8.1	0.38	-7.7	
Гахай хавдар	бодит тоо	29	34	1	-33	-97.1
	10000 хүнд	0.2	0.2	0.0	-0.2	
Сальмонеллөз	бодит тоо	229	151	13	-138	-91.4
	10000 хүнд	1.6	1	0.1	-0.9	
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо	561	148	8	-140	-94.6
	10000 хүнд	3.9	1	0.1	-0.9	
Хоолны хордлого	бодит тоо	659	112	9	-103	-92.0
	10000 хүнд	4.6	0.8	0.1	-0.7	
Ёлом	бодит тоо	82	71	5	-66	-88.9
	10000 хүнд	0.6	0.5	0.0	-0.5	
Бруцеллөз	бодит тоо	13	9	1	-8	-95.9
	10000 хүнд	0.1	0.1	0.0	-0.1	
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо	931	340	14	-326	-95.3
	10000 хүнд	6.5	2.3	0.1	-2.2	
Тэмбүү	бодит тоо	2 493	2 959	1 586	-1 373	-46.4
	10000 хүнд	17.4	20.3	10.7	-9.6	
Гонококкт халдвар	бодит тоо	1 321	1 808	730	-1 078	-59.6
	10000 хүнд	9.2	12.4	4.9	-7.5	
Трихомониаз	бодит тоо	1 165	1 452	622	-830	-57.2
	10000 хүнд	8.1	10	4.2	-5.8	
Сүрьеэ	бодит тоо	1 656	1 691	1 110	-581	-34.4
	10000 хүнд	11.6	11.6	7.5	-4.1	
ДОХ	бодит тоо	12	15	6	-9.0	-60.0
	10000 хүнд	0.1	0.1	0.04	-0.06	
Өөр бүлэгт ангилсан өвчний шалтгаан болох коронавирус – (Covid 19)	бодит тоо	-	313	185 618	185 305	593.0**
	10000 хүнд	-	2.1	1 250.7	1 248.6	

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Амьд төрөлт: Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

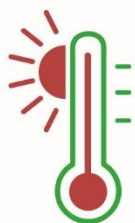
Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.

ЦАГ УУР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ (2021 оны 9 дүгээр сард)

Агаарын температур °C (Үнэмлэхүй их/бага)

28.4°C

Хамгийн дулаан хэм

-5.6°C

Хамгийн хүйтэн хэм

Гал түймрийн тоо

2021 IX

1 080

24.1%↓

2020 IX

1 423

Хүний үйл ажиллагаатай холбоотой осол

1

Үйлдвэрийн осол

112

Бусад

Байгаль орчны зөрчил

188

ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2021 оны 9 дүгээр сард дунджаар 10.4⁰С байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 0.6⁰С-аар хүйтэн, олон жилийн дундажтай харьцуулбал 0.4⁰С-аар дулаан байв. Энэ сарын хамгийн дулаан хэм 24.8⁰С, хамгийн хүйтэн хэм -5.6⁰С, хур тунадасны нийлбэр 52.8 миллиметр, салхины үнэмлэхүй их хурд 16 метр секунд хүрсэн байна.

Хүснэгт 5. Агаарын бохирдолт, мг/м³, IX сард¹

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий	SO ₂	0.050	329	0.066	5	0.011
Азотын давхар исэл	NO ₂	0.050	268	0.067	24	0.028
Тоосжилт	PM ₁₀	0.100	335	0.193	13	0.041
	PM _{2.5}	0.050	191	0.037	-	0.012
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл ²	CO	10.000	877	3.429	-	0.577
Озон	O ₃	0.100	439	0.080	-	0.031

Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2021 оны 9 дүгээр сард Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн дундаж агууламж 0.004 мг/м³ (18.3%)-ээр, хүхэрлэг хийн дундаж агууламж 0.003 мг/м³ (29.8%)-ээр, PM 2.5 тоосонцорын дундаж агууламж 0.006 мг/м³ (31.6%)-ээр, PM 10 тоосонцрын дундаж агууламж 0.024 мг/м³ (37.2%)-ээр тус тус их байна.

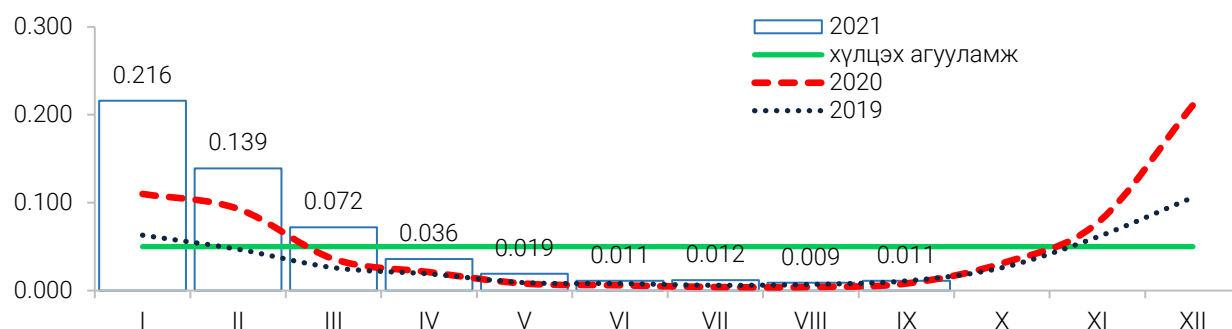
Хүснэгт 6. Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулах бодисын агууламж агаарын чанарын стандарт хүлцэх агууламжаас давсан тохиолдлын тоо, станц, 2021 оны IX сард

Станцын байршил	Хүхэрлэг хий (SO ₂)	Азотын давхар исэл (NO ₂)	Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл (CO)	Тоос (PM ₁₀)	Тоос (PM _{2.5})	Озон (O ₃)
Мишээл экспо	-	-	-	-	-	-
Баруун 4 зам	-	17	-	-	-	-
1-р хороолол	1	-	-	-	-	-
13-р хороолол	-	-	-	-	-	-
32-ын тойрог	-	1	-	10	-	-
Хархорин	-	6	-	-	-	-
Ургах наран хороолол	-	-	-	3	-	-
Хайлааст	-	-	-	-	-	-
248-р цэцэрлэг	-	-	-	-	-	-
Богд хааны ордон музей	-	-	-	-	-	-
Нисэх	-	-	-	-	-	-
Толгойт	-	-	-	-	-	-
Зурагт	1	-	-	-	-	-
Амгалан	3	-	-	-	-	-
Баянхошуу	-	-	-	-	-	-

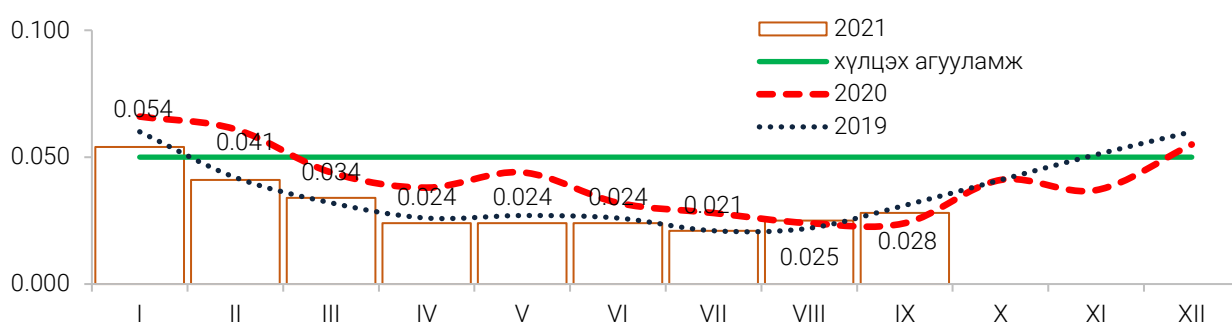
¹ Эх үүсвэр: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар

² 8 цагийн дундаж

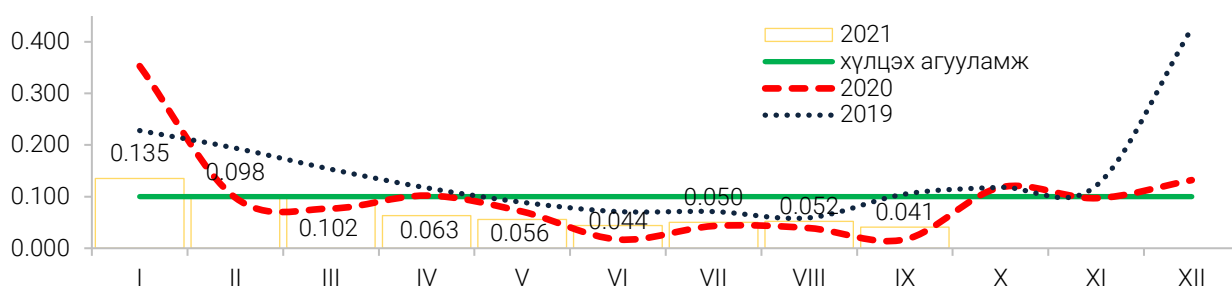
Зураг 4. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, 13 станцын дундаж, мг/м³

Зураг 5. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, 11 станцын дундаж, мг/м³

Зураг 6. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж, 12 станцын дундаж, мг/м³

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2021 оны 9 дүгээр сарын 08, 09-ний өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Налайх харуул цэгийн орчимд хэвийн, Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч 2.2 дахин, амоны азот 2 дахин, эрдэс фосфор 1.5 дахин хүлцэх хэмжээнээс давж Туул голын ус бохирдолтой хэвээр байна.

Хүснэгт 7. Нийслэлийн гадаргын усны найрлага, мг/м³, IX сард⁴

Үзүүлэлт		Стандарт хэмжээ	“Туул-Налайх” харуул цэг		“Туул-Сонгино доод” харуул цэг	
			Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч	O ₂	≥6	9.78	Хэвийн	9.13	хэвийн
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	BXX ₅	≤ 3	1.50	Хэвийн	6.70	2.2 дахин
Нитритийн нэгдэл	NO ₂	≤ 0.02	0.001	Хэвийн	0.014	хэвийн
Амоны азот	NH ₄	≤0.5	0.16	Хэвийн	0.98	2 дахин
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.002	Хэвийн	0.15	1.5 дахин

³ Багануур, Багахангай, Налайх дүүрэгт агаарын бохирдол хэмжих харуул цэг байхгүй.

⁴ Эх үүсвэр: Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лаборатори

“Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн байдал” статистикийн 2021 оны IX сарын танилцуулга

Хүснэгт 8. Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын хоногийн дундаж агууламж, мг/м³, IX сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл- Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	I хороолол	XIII хороолол	32-ын тойрог	Хархорин зах	Ургах наран хороолол	Хайлааст	248-р цэцэрлэг	Богд хааны ордон музей	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Амгалан
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.006	0.005	0.016	0.005	0.004	0.006	0.001	0.006	0.010	0.007	-	-	0.028	0.041
	Хамгийн их XXX*-с давсан хувь	0.015	0.017	0.051	0.015	0.009	0.024	0.005	0.014	0.021	0.025	-	-	0.057	0.066
		-	-	4.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	13.0
	Хэмжилтийн тоо	30	24	25	30	30	29	30	28	28	30	-	-	22	23
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	-	0.054	0.029	0.035	0.033	0.038	0.017	0.012	0.015	0.026	-	-	-	0.021
	Хамгийн их XXX*-с давсан хувь	-	0.067	0.046	0.047	0.063	0.058	0.024	0.016	0.026	0.037	-	-	-	0.035
		-	71.0	-	-	6.0	21.0	-	-	-	-	-	-	-	0.0
	Хэмжилтийн тоо	-	24	29	30	17	29	30	26	30	29	-	-	-	24
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.412	0.720	0.645	0.530	0.557	0.476	-	0.757	-	0.374	-	0.662	0.792	0.419
	Хамгийн их XXX*-с давсан хувь	1.048	1.616	2.282	1.907	1.174	1.336	-	1.795	-	0.703	-	2.521	3.429	0.914
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	90	71	22	90	90	90	-	84	-	90	-	87	81	82
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.027	0.020	0.048	0.045	0.082	0.071	0.045	0.043	0.029	0.035	-	0.011	0.030	-
	Хамгийн их XXX*-с давсан хувь	0.038	0.074	0.088	0.088	0.146	0.193	0.092	0.087	0.047	0.068	-	0.023	0.062	-
		-	-	-	-	33.0	11.0	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	30	24	29	30	30	27	30	28	30	30	-	27	20	-
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	-	0.016	0.012	-	-	-	-	0.015	0.023	0.002	-	0.006	0.013	-
	Хамгийн их XXX*-с давсан хувь	-	0.021	0.024	-	-	-	-	0.021	0.037	0.007	-	0.014	0.025	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	24	29	-	-	-	-	28	30	30	-	28	22	-
Озон O ₃ **	Дундаж	-	-	0.021	0.019	-	-	0.034	-	-	-	-	0.032	-	0.047
	Хамгийн их XXX*-с давсан хувь	-	-	0.06	0.046	-	-	0.071	-	-	-	-	0.061	-	0.08
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	-	90	90	-	-	90	-	-	-	-	87	-	82

* Хүлцэх хэм хэмжээ,

** CO, O₃-ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон

Байгаль орчны зөрчил:

Нийслэлийн хэмжээнд 2021 оны эхний 9 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 188 зөрчлийг илрүүлжээ. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 13.8 хувийг ан амьтны зөрчил, 44.2 хувийг газрын зөрчил, 17.0 хувийг геодези зураг зүй, кадастрын зөрчил, 10.6 хувийг газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 3.2 хувийг усны зөрчил, 3.7 хувийг агаар, химийн хорт бодисын зөрчил, 4.8 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний зөрчил, 1.6 хувийг ойн зөрчил, 1.1 хувийг бусад зөрчил тус тус эзэлж байна. Илрүүлсэн нийт зөрчилд 350.7 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

Хүснэгт 9. Байгаль орчны зөрчил, төрлөөр, 2021 оны эхний 9 сард⁵

Илрүүлсэн зөрчил, төрлөөр	2020 I-IX			2021 I-IX		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)
Бүгд	284	284	263.7	189	188	350.7
Ой	1	1	0.3	3	3	0.9
Ан, амьтан	9	9	15.8	26	26	39.1
Газрын	111	111	133.0	83	83	156.1
Ус	-	-	-	6	6	90.0
Ургамал, хөрсний бохирдол	-	-	-	-	-	-
Агаар, химийн хорт бодис	6	6	11.1	7	7	18.3
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	37	37	47.0	21	20	20.1
Геодези зураг зүй, кадастр	72	72	12.1	32	32	11.3
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	28	28	32.0	9	9	13.9
Бусад	20	20	12.4	2	2	1.0

АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2021 оны эхний 9 сард 158 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 7.6 хувиар буурсан байна. Нийт гамшигт хүчтэй салхи шуурга 2, аадар бороо, үер 1, хүний үйл ажиллагаатай холбоотой 155 осол бүртгэгдсэн. Хүний үйл ажиллагаатай холбоотой осолд үйлдвэрийн 1 осол, сум галт хэрэгслийн 1 осол, усны 39 осол, тэсрэх дэлбэрэх бодисын 2 осол, бусад төрлийн 112 осол бүртгэгджээ. Гамшгийн улмаас 49 хүн амь насаа алдаж, 159 хүнийг аварч, гамшгийн уршгийг арилгах ажилд нийт 5.0 сая төгрөг зарцуулжээ.

Хүснэгт 10. Гал түймрийн тоо, дүүргээр, жил бүрийн эхний 9 сард

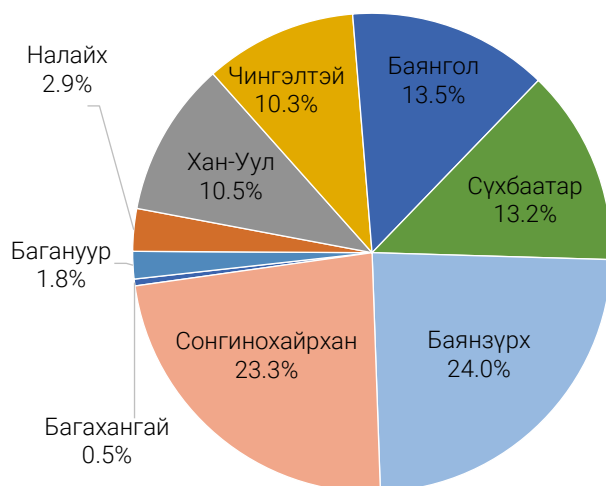
Дүүрэг	2016	2017	2018	2019	2020	2021	$\frac{2021}{2020}$ %
Нийслэлийн дүн	1 936	1 956	1 924	2 197	1 423	1 080	75.9
Багануур	35	25	22	35	21	20	95.2
Багахангай	6	3	5	5	4	5	125.0
Баянгол	331	283	319	285	189	146	77.2
Баянзүрх	479	446	435	532	317	259	81.7
Налайх	75	61	66	38	44	31	70.4
Сонгинохайрхан	407	432	480	551	355	252	71.0
Сүхбаатар	221	271	223	293	180	143	79.4
Хан-Уул	168	212	200	211	157	113	72.0
Чингэлтэй	214	223	174	247	156	111	71.1

Нийслэл хотод 2021 оны эхний 9 сард ахуйн 1080 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 24.1 хувиар бууржээ. Гал түймрийн улмаас 23 хүн (үүнээс, хүүхэд 6) амь насаа алдаж, 29 хүн түлэгдэж гэмтсэн байна. Худал дуудлагын тоо 14 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 3 (17.6%)-аар буурав.

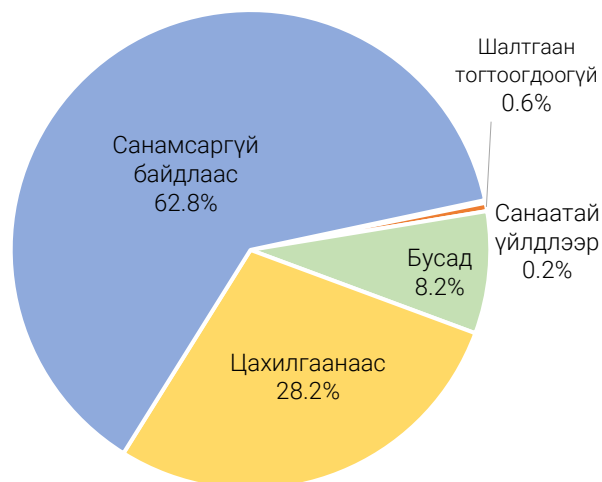
⁵ Эх үүсвэр: НМХГ-ын Байгаль орчин, геологи, уул уурхайн хяналтын хэлтэс

Гал түймрийн аюулаас 698 хүн, 369 байшин барилга, 60.6 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварсан байна. Гал түймрийг гарсан шалтгаанаар нь ангилбал цахилгаанаас 305, санамсаргүй байдлаас 678, санаатай үйлдлээр 2, шалтгаан тогтоогдоогүй 6, бусад шалтгаанаар 89 гал түймэр гарчээ.

Зураг 7. Гал түймэр, байршлаар

Зураг 8. Гал түймэр, шалтгаанаар

Гал түймэрт 630 гэр, орон сууц, 48 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 91 машин техник, малын 8 хашаа, саравч, бусад төрлийн 303 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 765, төрийн өмчийн 257, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 58 объект өртөж, нийт 2428.4 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Нийслэлийн Онцгой байдлын газраас 2021 оны эхний 9 сард 92 барилгын зураг төсөл, мөн ашиглалтад хүлээн авч буй 300 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 10807 айл өрх, 7160 объектод үзлэг шалгалт хийж, 18588 галын зөрчил илрүүлж, 1 байгууллагын үйл ажиллагааг нь зогсоож, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 1381 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 1781 мэдэгдэл хүргүүлж, 59.9 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт

Агаарын бохирдол: Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

Аюулт үзэгдэл: Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

Гамшиг: Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг ойлгоно.

Зөвшөөрөгдөх түвшин: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь физикийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх түвшинг ойлгоно.

Хүлцэх агууламж: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

ГЭМТ ХЭРЭГ (2021 оны эхний 9 сард)

ᠭᠡᠮᠡᠲᠤ ᠬᠡᠷᠡᠭ

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг (дүүргээр)

2020 IX

12 350

2021 IX

11 132

9.9% ↓

↓ ↑ Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад, хувиар

Гэмт хэргийн улмаас

Хохирсон хүн

10 829

Гэмтсэн хүн

3 192

Нас барсан хүн

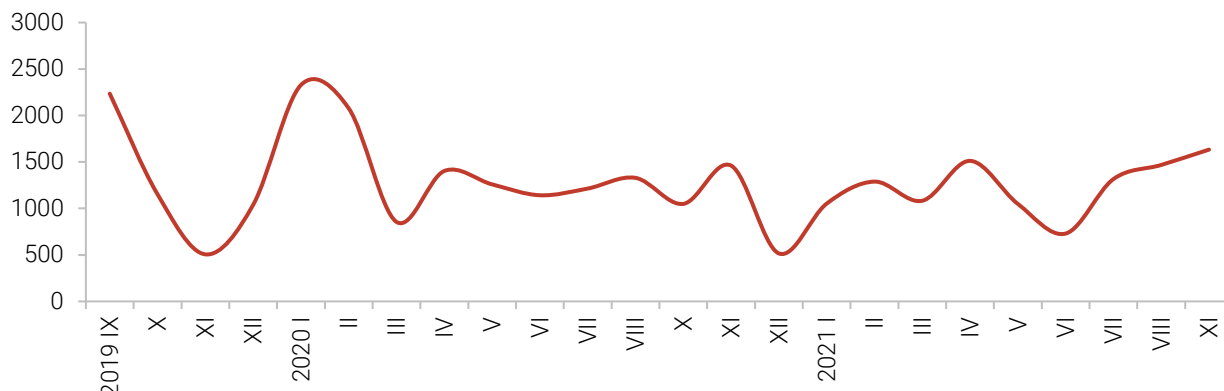
242

ГЭМТ ХЭРЭГ

2021 оны эхний 9 сард 11132 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 1218 (9.9%) хэргээр, гэмт хэргийн илрүүлэлт 40.6 хувьтай байгаа нь 3.1 пунктээр тус тус буурсан байна.

Гэмт хэргийн улмаас 3192 хүн гэмтэж осолдон, 242 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 125.4 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулснаас 39.6 тэрбум (31.6%) төгрөгийг нөхөн төлүүлжээ.

Зураг 9. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 30.9 хувийг залилан, 28.6 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, 18.5 хувийг хулгайн, 2.6 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журмын эсрэг, 1.7 хувийг дээрмийн, 1.6 хувийг бусдын хөрөнгө ашиглах, 1.6 хувийг хүчин, 0.8 хувийг хүн амь, 1.4 хувийг бусдыг амиа хорлоход хүргэх, 12.3 хувийг бусад гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 11. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, төрлөөр, жил бүрийн эхний 9 сард

Төрөл	Гэмт хэргийн тоо			Өсөлт, бууралт, 2021/2020	
	2019 I-IX	2020 I-IX	2021 I-IX	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	17 564	12 350	11 132	-1 218	-9.9
Хүний амь	87	79	84	5	6.3
Хүчин	221	159	173	14	8.8
Дээрэм	675	312	194	-118	-37.8
Хулгай	5 756	3 373	2 099	-1 274	-37.8
Залилан	3 599	2 929	3 481	552	18.8
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	4 001	3 518	3 184	-334	-9.5
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	509	320	290	-30	-9.4
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	237	90	110	20	22.2
Ашиглах	288	205	163	-42	-20.5
Танхайрах	22	9	4	-5	-55.6
Бусад	2 169	1 356	1 350	-6	-0.4

2021 оны эхний 9 сард 38678 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 17309 (30.9%) хүнээр буурсан байна.

Хүснэгт 12. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эхний 9 сард

Дүүрэг	Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг			Өсөлт, бууралт 2021/2020	
	2019 I-IX	2020 I-IX	2021 I-IX	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	17 564	12 350	11 132	-1 218	-9.9
Багануур	141	115	120	5	4.3
Багахангай	13	18	14	-4	-22.2
Баянгол	2 704	1 940	1 774	-166	-8.6
Баянзүрх	4 629	3 324	2 791	-533	-16.0
Налайх	255	287	210	-77	-26.8
Сонгинохайрхан	3 091	1 896	1 987	91	4.8
Сүхбаатар	2 883	2 065	1 578	-487	-23.6
Хан-Уул	1 703	1 252	1 406	154	12.3
Чингэлтэй	2 145	1 453	1 252	-201	-13.8

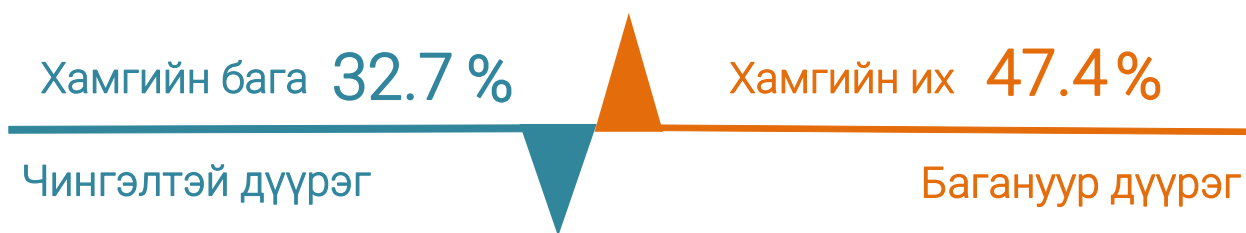
2021 оны эхний 9 сард бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 9943 (89.3%) нь хөнгөн хэрэг, 1189 (10.7%) нь хүнд хэрэг байна.⁶

Хүснэгт 13. Гэмт хэрэг бүртгэгдэх үед сэжигтнээр тооцвол зохих этгээд нь тогтоогдоогүй хэргийн тоо, дүүргээр, 2021 оны эхний 9 сар

Дүүрэг	Хэрэг бүртгэлтийн Хэргийн тоо	Үүнээс:	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
		Эрүүгийн хэрэг үүсгэж, яллагдагчаар татсан хэрэг	
Нийслэлийн дүн	8 073	3 278	40.6
Багануур	76	36	47.4
Багахангай	3	1	33.3
Баянгол	1 338	625	46.7
Баянзүрх	2 123	890	41.9
Налайх	81	33	40.7
Сонгинохайрхан	1 486	631	42.5
Сүхбаатар	932	307	32.9
Хан-Уул	1 145	464	40.5
Чингэлтэй	889	291	32.7

⁶ Монгол Улсын Эрүүгийн тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор гэмт хэргийг хөнгөн, хүнд гэж 2 ангилдаг болсон.

Зураг 10. Гэмт хэргийн илрүүлэлт, 2021 оны эхний 9 сард

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 2021 оны эхний 9 сард 6903 болж, өмнөх оны мөн үеэс 289 (4.0%) хүнээр буурсан байна.

Нийт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн 1653 (23.9%) нь согтуугаар, 876 (12.7%) нь гэмт хэргийг бүлэглэн үйлджээ. Сэжигтэн, яллагдагчийн 370 (5.4%) нь хүүхэд, 1499 (21.7%) нь эмэгтэйчүүд байна.

Хүснэгт 14. Бүртгэгдсэн хулгайн гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эхний 9 сард

Дүүрэг	Хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүгд			Үүнээс:		
				Хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо		
	2019 I-IX	2020 I-IX	2021 I-IX	2019 I-IX	2020 I-IX	2021 I-IX
Нийслэлийн дүн	5 756	3 373	2 099	5 182	3 053	1 823
Багануур	30	20	11	25	18	10
Багахангай	2	3	3	2	3	3
Баянгол	783	362	346	675	286	263
Баянзүрх	1 644	914	490	1 462	796	419
Налайх	73	62	19	70	56	19
Сонгинохайрхан	1 174	656	412	1 115	633	388
Сүхбаатар	880	590	295	799	539	257
Хан-Уул	457	361	314	393	340	289
Чингэлтэй	713	405	209	641	382	175

Ойлголт, тодорхойлолт:

Гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхгүйг ойлгоно.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг: Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000- аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

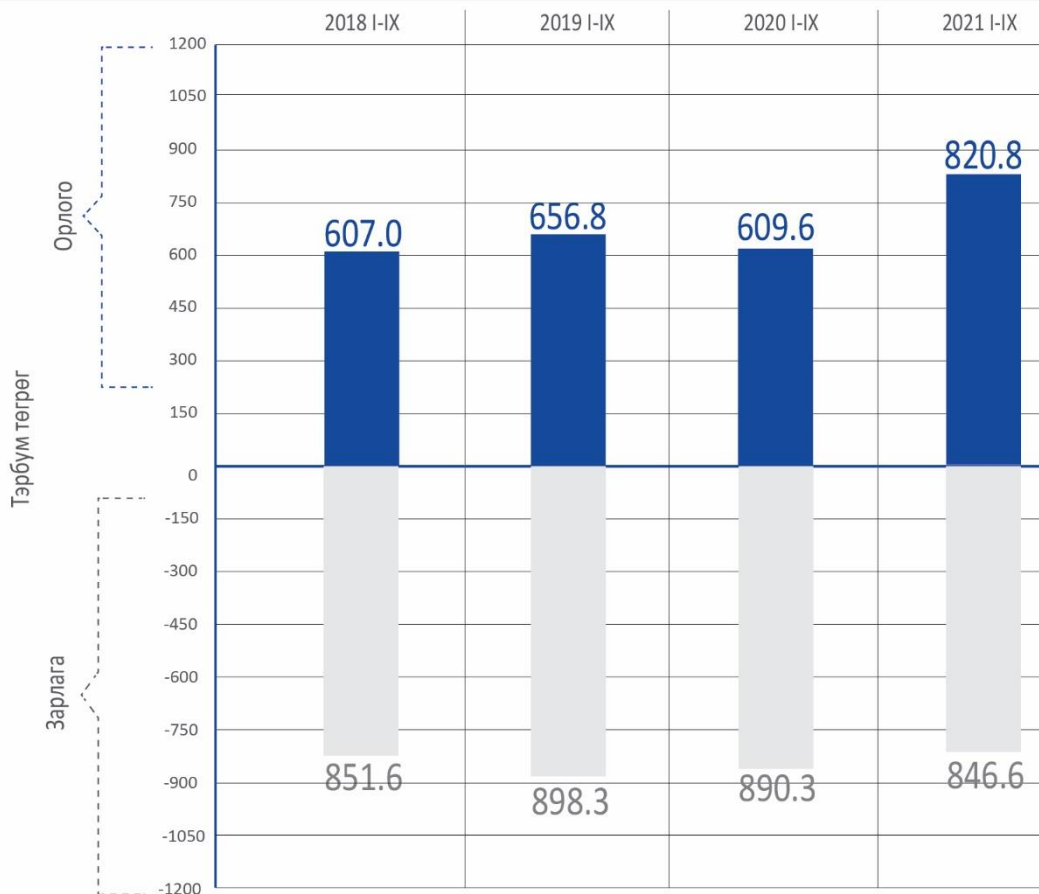
Гэмт хэргийн хохирол: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Яллагдагч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж

ТӨСӨВ (2021 оны эхний 9 сард)

ᠲᠥᠰᠤᠪ

Төсвийн орлого, зарлагын бүтэц

■ Татварын орлого
■ Татварын бус орлого

■ Урсгал зардал
■ Хөрөнгийн зардал

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ

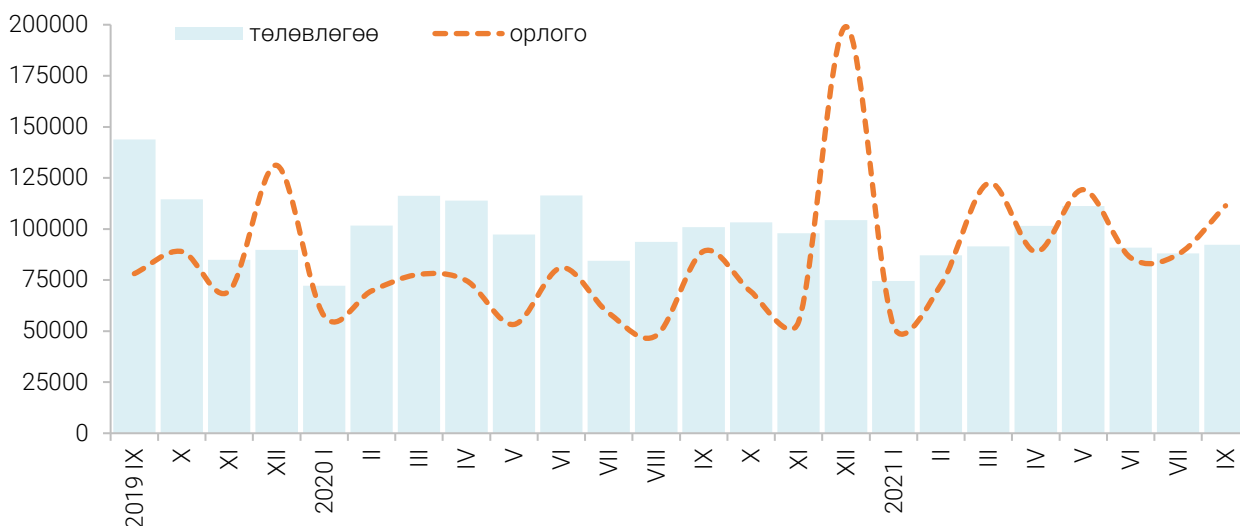
Нийслэлийн төсвийн нийт орлого 2021 оны эхний 9 сард 820.8 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 23.9 (2.8%) тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрджээ. Төсвийн нийт орлогын 743.8 (90.6%) тэрбум төгрөгийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 77.0 (9.4%) тэрбум төгрөгийг татварын бус орлого тус тус эзэлж байна.

2021 оны эхний 9 сард нийслэлийн татварын орлого 743.8 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 32.0 (4.1%) тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрдсэн хэдий ч татварын бус орлого 77.0 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 8.0 (11.6%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Орлогын албан татвар төлөвлөснөөс 31.1 (5.5%) тэрбум төгрөгөөр, хөрөнгийн албан татвар 12.7 (14.8%) тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу бүрдсэн боловч бусад татвар, төлбөр, хураамж 12.0 (9.7%) тэрбум төгрөгөөр өссөн.

Татварын бус орлого төлөвлөснөөс 8.0 (11.6%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд торгуулийн орлого голлон нөлөөлсөн байна.

Зураг 11. Нийслэлийн төсвийн орлого, сая төгрөг

Хүснэгт 15. Нийслэлийн төсвийн орлого, дүүргээр, сая төгрөг

Дүүрэг	Төсвийн орлого			Үүнээс:					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь
Нийслэлийн дүн	844 792.3	820 898.5	97.2	775 735.6	743 834.3	95.9	69 056.7	77 064.2	111.6
Багануур	1 823.4	2 425.9	133.0	1 252.0	1 706.8	136.3	571.4	719.1	125.8
Багахангай	307.7	437.8	142.3	103.3	92.4	89.4	204.4	345.4	169.0
Баянгол	25 765.9	27 750.9	107.7	23 658.6	25 989.5	109.9	2 107.3	1 761.4	83.6
Баянзүрх	34 509.5	44 364.8	128.5	33 229.2	43 360.9	130.5	1 280.3	1 003.9	78.4
Налайх	1 882.8	2 854.3	151.6	1 466.8	2 237.8	152.6	416.0	616.5	148.2
Сонгинохайрхан	15 901.5	18 246.6	114.7	15 085.1	17 548.5	116.3	816.4	698.1	85.5
Сүхбаатар	58 611.5	58 007.5	99.0	57 156.9	56 507.0	98.9	1 454.6	1 500.5	103.1
Хан-Уул	59 088.0	48 021.5	81.3	56 997.3	46 108.8	80.9	2 090.7	1 912.7	91.5
Чингэлтэй	48 197.9	76 785.0	159.3	46 480.1	75 541.4	162.5	1 717.8	1 243.6	72.4
Хотын шууд	598 704.1	542 004.2	90.5	540 306.3	474 741.2	87.9	58 397.8	67 263.0	115.2

Хүснэгт 16. Нийслэлийн төсвийн орлого, сая төгрөг оны эхний 9 сард

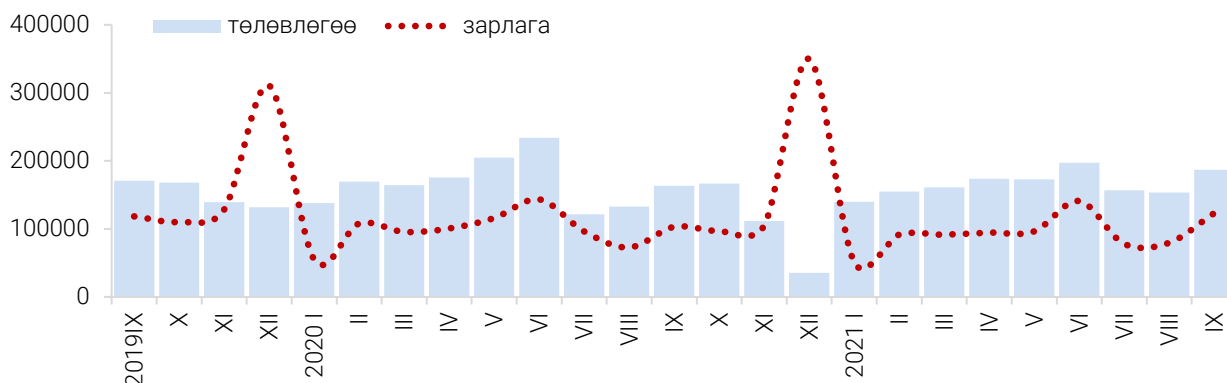
Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Биелэлтийн хувь
Нийт орлого	844 792.3	820 898.5	97.2
1. Татварын орлого	775 735.6	743 834.3	95.9
Орлогын албан татвар	565 087.1	533 996.1	94.5
Хувь хүний орлогын албан татвар	593 087.1	551 685.9	93.0
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	423 800.0	369 497.2	87.2
Үйл ажиллагааны орлогын	29 949.2	28 807.5	96.2
Хөрөнгийн орлого	75 846.2	81 209.7	107.1
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	11 866.0	37 766.5	3**
Шууд бус орлого	51 625.7	34 405.0	66.6
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-28 000.0	-17 689.8	63.2
Хөрөнгийн албан татвар	86 549.4	73 759.1	85.2
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	54 250.0	44 089.0	81.3
Бууны албан татвар	311.4	206.1	66.2
Малд ногдуулах албан татвар	38.0	6.1	16.0
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	31 950.0	29 457.9	92.2
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	124 099.1	136 079.1	109.6
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	37 705.3	70 349.2	186.6
Газрын төлбөр	77 748.7	59 985.0	77.1
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	3 140.1	2 131.3	67.9
Бусад татвар	5 505.0	3 613.6	65.6
2. Татварын бус орлого	69 056.7	77 064.2	111.6
Нийтлэг татварын бус орлого	69 056.7	76 878.5	111.3
Хувьцаа ногдол ашиг, Хүүгийн орлого	188.0	71.7	38.1
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	10 596.8	5 392.4	50.9
Торгуулийн орлого	39 256.3	51 304.2	130.7
Түрээсийн орлого	1 503.0	1 451.2	96.5
Бусад орлого	17 512.6	18 659.0	106.5
Өмч хувьчлал	-	185.7	-

Хүснэгт 17. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг, оны эхний 9 сард

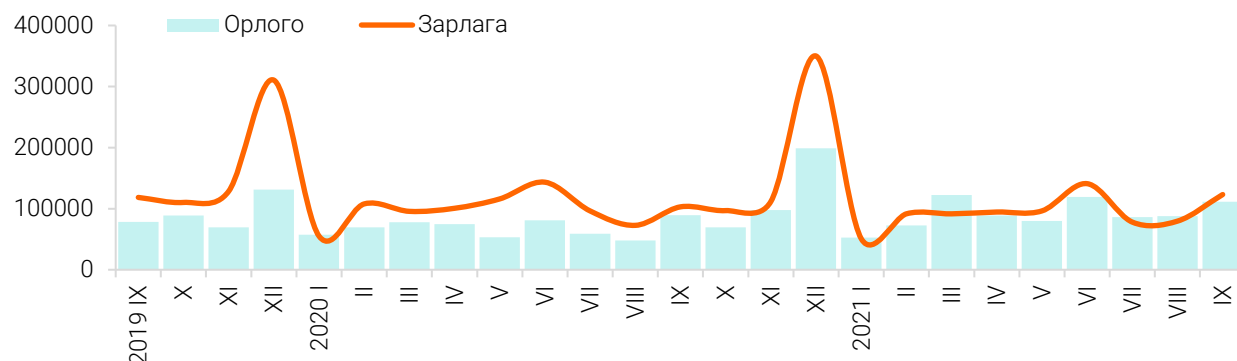
Дүүрэг	Зарлага			
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Нийслэлийн дүн	1 496 833.4	846 668.4	650 165.0	56.6
Багануур	17 410.1	14 905.7	2 504.4	85.6
Багахангай	5 331.6	4 671.3	660.3	87.6
Баянгол	78 427.6	67 152.7	11 275.0	85.6
Баянзүрх	117 711.9	99 319.8	18 392.1	84.4
Налайх	18 926.0	17 089.6	1 836.3	90.3
Сонгинохайрхан	101 516.7	86 708.7	14 808.0	85.4
Сүхбаатар	130 503.0	105 435.2	25 067.8	80.8
Хан-Уул	112 878.1	86 361.9	26 516.2	76.5
Чингэлтэй	86 597.3	75 112.6	11 484.7	86.7
Хотын шууд	827 531.1	289 910.9	537 620.2	35.0

2021 оны эхний 9 сард нийслэлийн төсвөөс нийслэл, дүүргийн байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 846.6 (56.6%) тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл нийслэл, дүүргийн байгууллагууд батлагдсан төсвийнхөө 650.2 (43.4%) тэрбум төгрөгийг зарцуулаагүй байна.

Зураг 12. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

Зураг 13. Нийслэлийн төсвийн орлого, зарлага, сая төгрөг

Ойлголт, тодорхойлолт:

Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн орлого: Ирээдүйн өв сан, тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

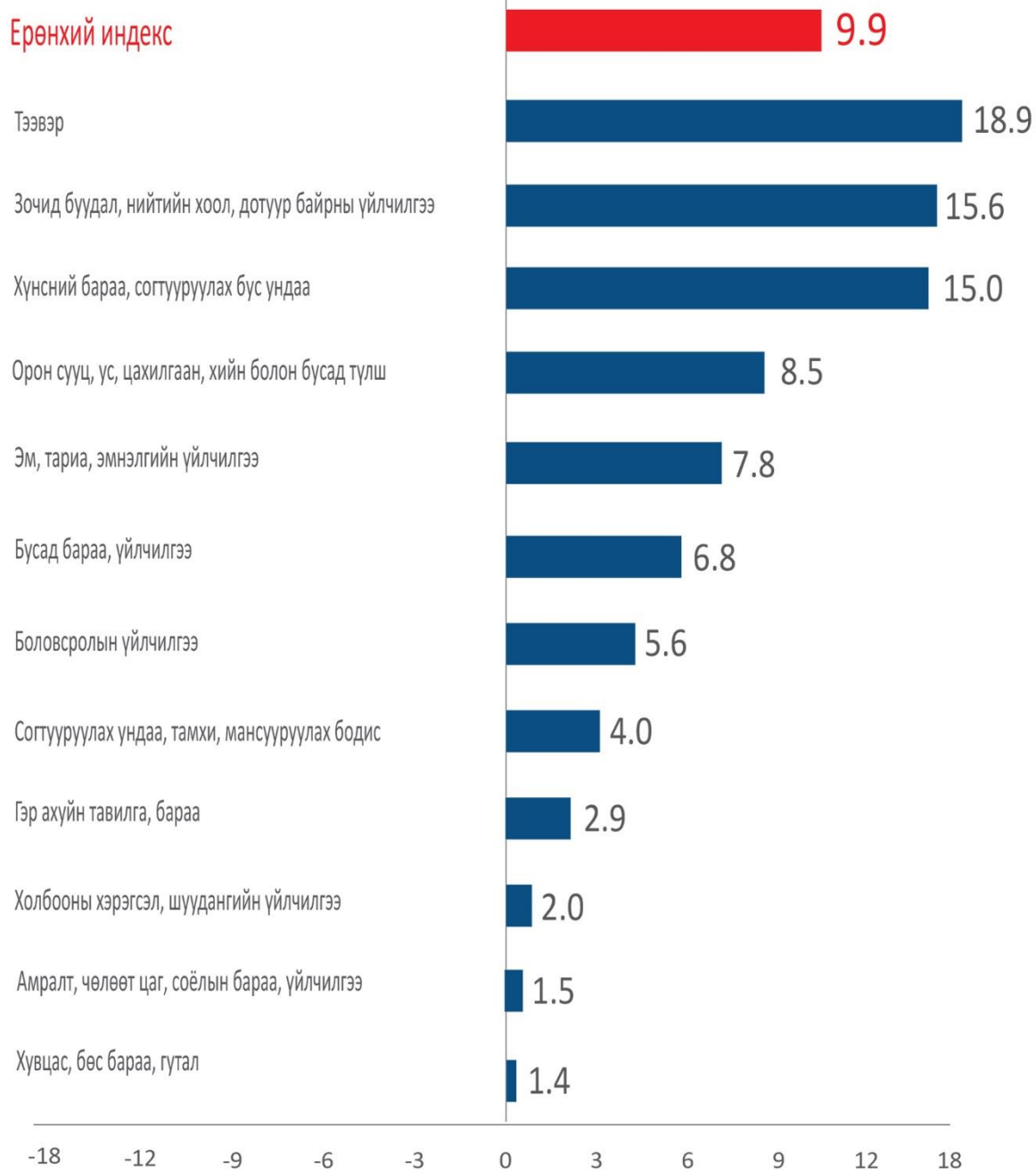
Урсгал зардал: Бараа, ажил, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС (2021 оны 9 дүгээр сард)

Хэрэглээний үнийн индекс

Ерөнхий индекс

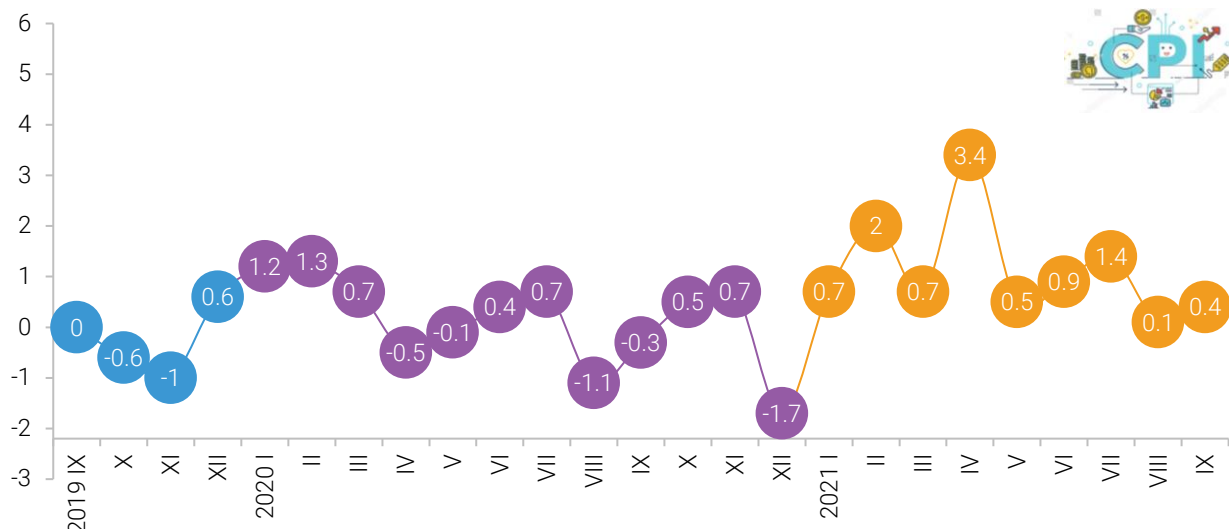

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 9.9 хувиар өслөө.

2021 оны 9 дүгээр сарын хэрэглээний үнийн индекс 2020 оны эцэстэй харьцуулахад 10.4 хувь, өмнөх сартай харьцуулахад 0.4 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 14. Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс 2021 онд өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 10.4 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа бүлгийн үнэ 12.3 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис бүлгийн үнэ 3.8 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш бүлгийн үнэ 27.9 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа бүлгийн үнэ 2.0 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ бүлгийн үнэ 6.6 хувь, тээвэр бүлгийн үнэ 16.8 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ бүлгийн үнэ 2.0 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ бүлгийн үнэ 1.4 хувь, боловсролын үйлчилгээ бүлгийн үнэ 5.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ бүлгийн үнэ 14.3 хувь, бусад бараа, үйлчилгээ бүлгийн үнэ 6.1 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Хүснэгт 18. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

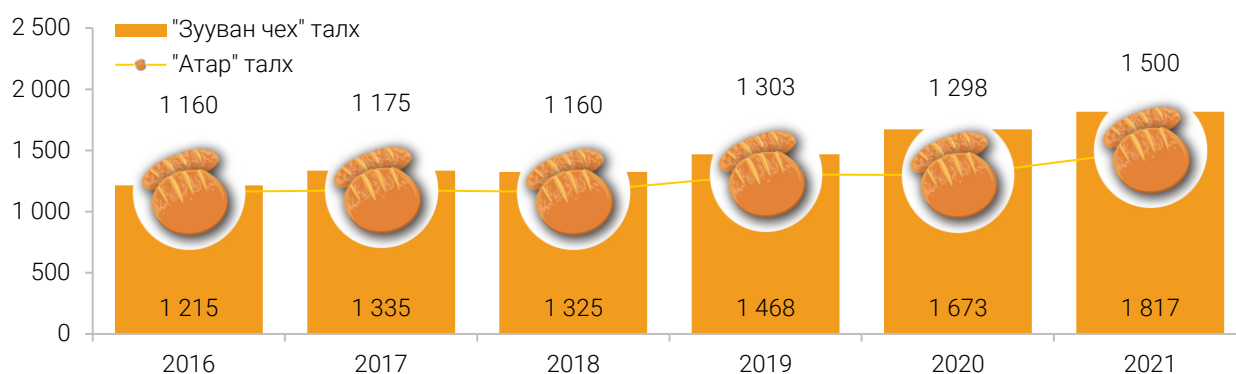
Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	2020-IX 2019-IX	2021-IX 2020-IX	2021-IX 2020-XII	2021-IX 2021-VIII
Ерөнхий индекс	101.4	109.9	110.4	100.4
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	100.9	115.0	112.3	99.4
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	105.5	104.0	103.8	100.2
Хувцас, бөс бараа, гутал	103.7	101.4	99.3	100.3
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	103.7	108.5	127.9	101.7
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	102.7	102.9	102.0	100.3
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	102.8	107.8	106.6	100.5
Тээвэр	94.4	118.9	116.8	101.2
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	100.1	102.0	102.0	101.6
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	98.7	101.5	101.4	100.2
Боловсролын үйлчилгээ	100.6	105.6	105.6	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	104.6	115.6	114.3	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	106.6	106.8	106.1	101.5

2021 оны 9 дүгээр сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 344 нэрийн бараа, үйлчилгээний 26.5 хувийнх нь үнэ өсөж, 6.4 хувийнх нь үнэ буурч, 67.2 хувийн бараа үйлчилгээний үнэ өмнөх сартай харьцуулахад тогтвортой байв.

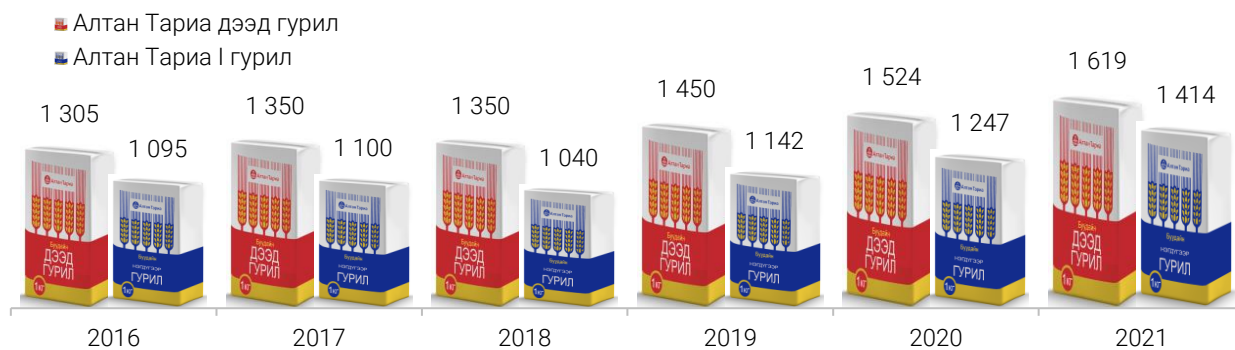
Хүснэгт 19. Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн сарын индекс, /**зөрөг**, **сөрөг**/

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	0.6	Энэ бүлгийн үнийн бууралтад мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ 2.7 хувиар, хүнсний ногооны үнэ 10.3 хувиар тус тус буурсан нь голлон нөлөөлөв.
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	0.2	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд архи, спиртны үнэ 0.4 хувиар, шар айрагны үнэ 0.8 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.3	Хувцас, бөс бараа, гуталын бүлгийн үнийн өсөлтөд жижиг эдлэл, хэрэгслийн үнэ 1.9 хувиар, бүх төрлийн хувцасны үнэ 0.3 хувиар өссөн нь тус тус нөлөөлөв.
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	1.7	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд орон сууцны урсгал засварын бараа, материалын үнэ 4.3 хувиар, хатуу түлшний үнэ 3.0 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлөв.
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	0.3	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа бүлгийн үнийн өсөлтөд хивс болон шалны бусад дэвсгэрийн үнэ 1.3 хувиар, жижиг багаж хэрэгслийн үнэ 1.1 хувиар хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлөв.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.5	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд эм, тарианы үнэ 0.6 хувиар, шүдний эмнэлгийн үйлчилгээний үнэ 3.1 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлөв.
Тээвэр	1.2	Тээврийн бүлгийн үнийн өсөлтөд авто замын зорчигч тээврийн үйлчилгээний үнэ 8.3 хувиар өссөн нь шууд нөлөөлжээ.
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	1.6	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд телефон утас, факсын үйлчилгээний үнэ 1.7 хувиар өссөн нь шууд нөлөөлжээ.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.2	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд фото зураг, кино зургийн хэрэгсэл, дурангийн үнэ 6.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Бусад бараа, үйлчилгээ	1.5	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд үсчин болон гоо сайхны үйлчилгээний үнэ 1.2 хувиар, гоо сайхны хэрэгцээнд зориулсан бусад эд зүйлсийн үнэ 1.3 хувиар, бусад үйлчилгээний үнэ 8.0 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлжээ.

Зураг 15. Нэг ширхэг талхны дундаж үнэ, жил бүрийн IX сард, төгрөг

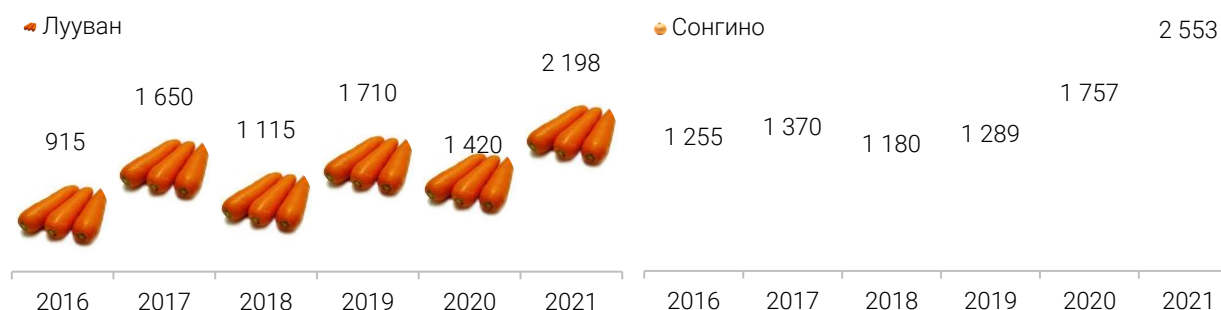
Зураг 19. Нэг килограмм савласан гурилын дундаж үнэ, жил бүрийн IX сард, төгрөг

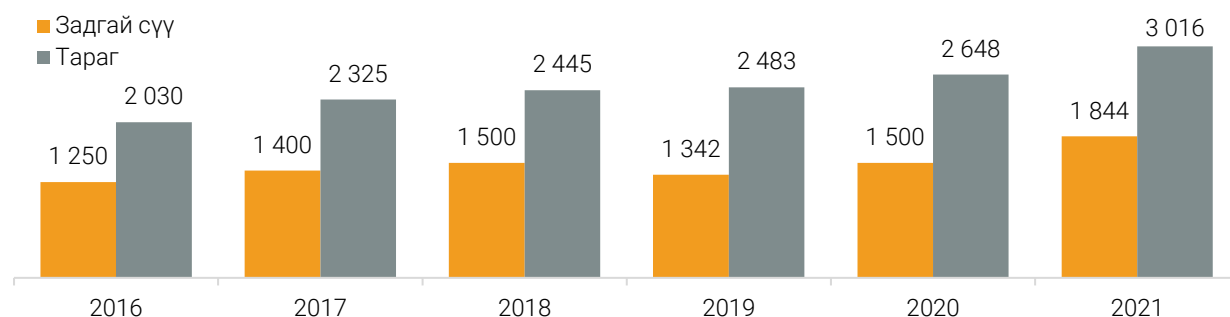
Зураг 16. Нэг килограмм хүнсний ногооны дундаж үнэ, жил бүрийн IX сард, төгрөг

Зураг 17. Нэг килограмм хүнсний ногооны дундаж үнэ, жил бүрийн IX сард, төгрөг

Зураг 18. Нэг литр сүү, тарагийн дундаж үнэ, жил бүрийн IX сард, төгрөг

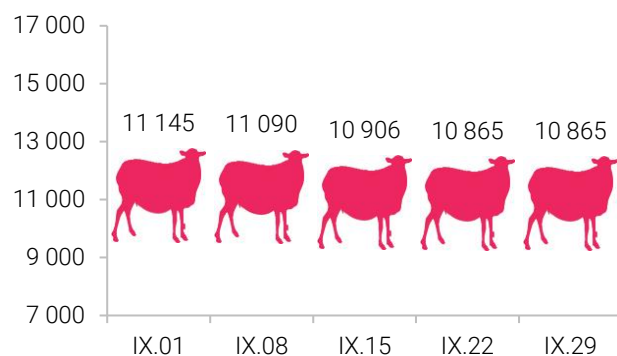
2021 оны 9 дүгээр сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй хонины ястай махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 3.6 хувиар, үхрийн ястай махны үнэ 2.0 хувиар тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 20. Нэг килограмм махны жижиглэн худалдах дундаж үнэ, төгрөг

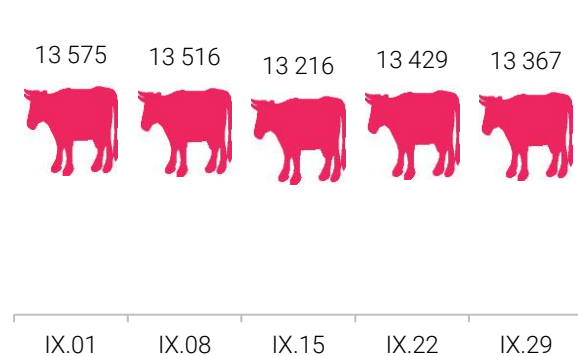
Үхрийн ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016	6 165	6 875	7 105	8 170	8 495	7 930	6 950	6 865	6 120	5 235	5 495	5 580
2017	6 775	7 405	7 785	7 985	8 230	7 905	7 725	7 375	7 250	6 945	6 710	6 505
2018	6 615	7 110	7 740	8 365	8 465	8 735	9 085	8 225	7 780	7 845	8 005	8 305
2019	8 875	8 925	9 390	9 635	10 960	11 700	12 280	11 540	11 375	10 950	10 090	9 755
2020	10 535	11 415	11 665	11 735	11 940	12 640	12 760	11 760	11 235	10 855	11 075	11 210
2021	11 615	12 605	12 670	13 850	13 960	14 770	14 800	13 700	13 420			

Хонины ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016	4 625	5 495	5 970	6 935	6 945	6 525	5 780	5 605	4 940	4 250	3 945	4 390
2017	5 650	6 030	6 675	7 080	7 235	6 700	6 575	6 395	6 210	5 760	5 380	5 140
2018	5 240	5 945	6 560	7 290	7 490	7 515	7 535	6 980	6 415	6 440	6 690	6 695
2019	7 170	7 340	7 945	8 710	9 820	10 430	10 045	9 700	9 640	9 095	7 710	7 635
2020	8 705	9 600	9 765	9 835	10 125	10 385	10 650	9 870	9 170	8 715	8 635	8 580
2021	9 040	10 460	10 705	12 320	12 390	12 695	12 440	11 380	10 975			

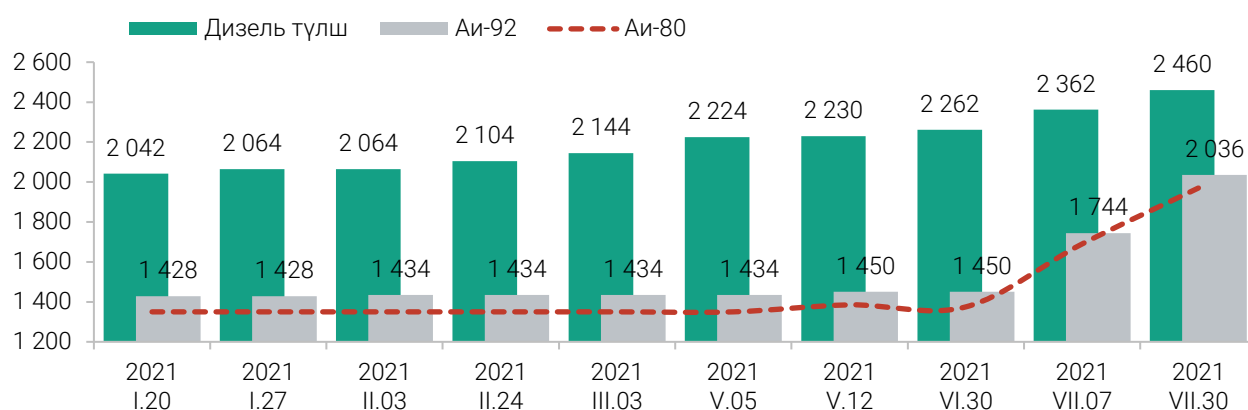
Зураг 19. Нэг кг хонины махны дундаж үнэ, төгрөг

Зураг 20. Нэг кг үхрийн махны дундаж үнэ, төгрөг

Зураг 21. Нэг литр шатахууны үнэ, өөрчлөлт орсон өдрөөр

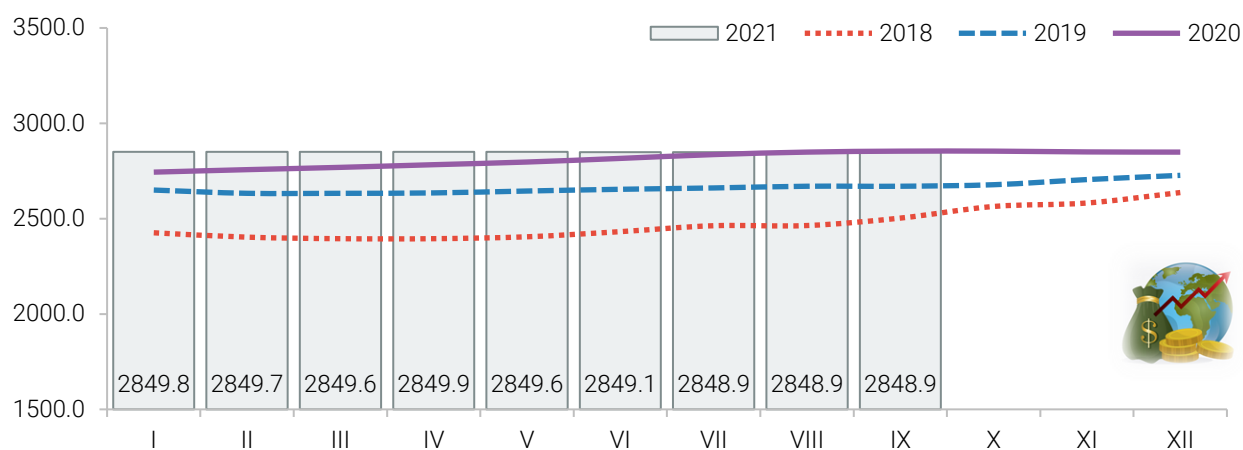
Хүснэгт 21. Түлшний үнэ, төгрөг

Байршил	2019.IX.25			2020.IX.30			2021.IX.29		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) 12-14 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруулсан түлш 25 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруулсан түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод	
Чингэлтэй	4 000	3 000	-	3 500	3 000	3 750	4 000	4 000	1 875
Сүхбаатар	4 000	3 500	-	3 500	3 000	3 750	4 000	3 500	1 875
Цайз зах	3 500	3 000	4 000	3 500	3 500	3 750	4 000	3 500	1 875
Хангай зах	3 000	2 500	-	3 000	2 500	3 750	4 000	3 000	1 875
Дундаж үнэ	3 625	3 000	4 000	3 375	3 000	3 750	4 000	3 500	1 875

Хүснэгт 22. Нэг литр шатахууны үнэ, төгрөг

ШТС	2020.IX.30					2021.IX.29				
	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Жаст Ойл	-	1 300	1 370	1 850	-	-	1 940	1 980	2 340	-
Петровис	2 000	1 400	1 450	2 090	-	2 650	2 000	2 050	2 490	-
Магнай трейд	2 000	-	1 420	2 090	-	2 650	-	2 050	2 490	-
Сод монгол	2 000	-	1 450	2 090	-	2 650	-	2 050	2 490	-
Шунхлай	2 000	-	1 450	2 090	-	2 550	-	2 050	2 490	-
Юнигаз	-	-	-	-	1 130	-	-	-	-	1 640
Дундаж үнэ	2 000	1 350	1 428	2 042	1 130	2 625	1 970	2 036	2 460	1 640

Зураг 22. Ам.долларын ханшийн сарын дундаж хөдөлгөөн, төгрөг⁷

⁷ Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн мэдээлэл

“Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн байдал” статистикийн 2021 оны IX сарын танилцуулга

Хүснэгт 23. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2021 оны VII, VIII, IX сарын өдрүүдээр

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2021 VII.14	2021 VII.21	2021 VII.28	2021 VIII.04	2021 VIII.11	2021 VIII.18	2021 VIII.25	2021 IX.01	2021 IX.08	2021 IX.15	2021 IX.22	2021 IX.29	21.IX.29 21.IX.22
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	1 376	100.0
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	2 228	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	2 236	100.0
		Дээд	кг	1 614	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	1 619	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 416	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	1 414	100.0
		2-р зэрэг	кг	998	998	998	998	998	998	998	998	998	998	998	998	100.0
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	3 033	3 041	3 067	3 067	100.0
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 325	1 453	1 453	1 453	1 453	100.0
		Задгай	литр	2 098	1 700	1 700	1 649	1 649	1 649	1 649	1 649	1 649	1 649	1 844	1 844	100.0
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 740	2 740	2 740	2 740	2 740	2 740	2 740	2 740	2 964	3 007	3 016	3 016	100.0
5	Талх	Атар	ширхэг	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 484	1 500	1 500	1 500	100.0
		Зууван чех	ширхэг	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 777	1 817	1 817	1 817	100.0
		Хар талх	300 гр	1 217	1 217	1 217	1 224	1 224	1 224	1 224	1 224	1 307	1 332	1 332	1 332	100.0
6	Будаа	Цагаан	кг	3 661	3 650	3 650	3 650	3 671	3 671	3 724	3 724	3 754	3 754	3 754	3 754	100.0
		Шар	кг	2 418	2 418	2 418	2 470	2 470	2 470	2 523	2 523	2 523	2 523	2 523	2 523	100.0
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	4 459	4 459	4 580	4 638	4 638	4 696	4 696	4 696	4 696	4 696	4 696	4 696	100.0
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	4 469	4 710	4 710	4 774	4 774	4 821	4 821	4 821	4 821	4 821	4 821	4 864	100.9
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	1 566	100.0
10	Элсэн чихэр		кг	2 713	2 713	2 713	2 713	2 713	2 713	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	100.0
11	Хонины мах	Ястай	кг	12 620	12 303	12 222	11 615	11 598	11 162	11 152	11 145	11 090	10 906	10 865	10 865	100.0
		Цул	кг	12 367	11 862	11 638	11 586	11 569	11 244	11 207	11 144	11 244	10 767	10 570	10 521	99.5
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	15 129	14 660	14 272	13 900	13 855	13 537	13 514	13 575	13 516	13 216	13 429	13 367	99.5
		Цул	кг	16 809	16 492	16 139	15 513	15 506	15 331	15 328	15 388	15 279	14 889	14 912	15 006	100.6
13	Адууны мах, ястай		кг	12 981	11 344	10 692	10 741	10 741	9 833	10 241	9 975	10 111	10 111	9 833	9 975	101.4
14	Ямааны мах, ястай		кг	10 488	10 488	10 488	10 488	10 488	9 000	9 000	8 643	8 643	8 643	8 643	8 643	100.0
15	Төмс, монгол		кг	973	954	944	987	963	956	930	917	869	859	813	813	100.0
16	Лууван, монгол		кг	2 121	2 444	2 487	2 858	2 953	3 093	3 030	2 467	2 348	2 321	2 198	2 198	100.0
17	Байцай, монгол		кг	3 168	2 925	2 925	2 795	2 575	2 220	1 808	1 766	1 692	1 692	1 654	1 654	100.0
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	3 222	3 230	3 230	3 194	3 169	3 107	2 989	2 922	2 922	2 749	2 749	2 778	101.1
19	Сонгино, хятад		кг	2 757	2 807	2 807	2 807	2 807	2 807	2 781	2 781	2 781	2 508	2 508	2 553	101.8
20	Алим, фүжи		кг	5 737	5 934	5 985	5 985	5 985	6 063	5 810	5 810	5 759	5 759	5 759	5 759	100.0
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	371	344	342	333	332	332	332	332	329	349	370	370	100.0

“Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн байдал” статистикийн 2021 оны IX сарын танилцуулга

Хүснэгт 24. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2015-2021 оны IX сарын V долоо хоногоор

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2015 IX	2016 IX	2017 IX	2018 IX	2019 IX	2020 IX	2021 IX.29	2021 2020	2021 2019	2021 2018	2021 2017	2021 2016	2021 2015
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 265	1 270	1 305	1 315	1 413	1 544	1 584	102.6	112.1	120.5	121.4	124.7	125.2
		1-р зэрэг	кг	1 065	1 065	1 075	1 045	1 090	1 283	1 376	107.2	126.2	131.7	128.0	129.2	129.2
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 600	1 585	1 640	1 670	1 710	2 165	2 236	103.3	130.8	133.9	136.3	141.1	139.8
		Дээд	кг	1 295	1 305	1 350	1 350	1 450	1 524	1 619	106.2	111.7	119.9	119.9	124.1	125.0
		1-р зэрэг	кг	1 095	1 095	1 100	1 040	1 142	1 247	1 414	113.4	123.8	136.0	128.5	129.1	129.1
		2-р зэрэг	кг	835	825	870	860	886	927	998	107.7	112.6	116.0	114.7	121.0	119.5
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 110	2 135	2 140	2 590	2 651	2 826	3 067	108.5	115.7	118.4	143.3	143.7	145.4
		Сүү ХК 0.5л	литр	900	910	910	1 115	1 106	1 317	1 453	110.3	131.4	130.3	159.7	159.7	161.4
		Задгай	литр	1 235	1 250	1 400	1 500	1 342	1 500	1 844	122.9	137.4	122.9	131.7	147.5	149.3
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 130	2 030	2 325	2 445	2 483	2 648	3 016	113.9	121.5	123.4	129.7	148.6	141.6
5	Талх	Атар	ширхэг	1 140	1 160	1 175	1 160	1 303	1 298	1 500	115.6	115.1	129.3	127.7	129.3	131.6
		Зууван чех	ширхэг	1 255	1 215	1 335	1 325	1 468	1 673	1 817	108.6	123.8	137.1	136.1	149.5	144.8
		Хар талх	300 гр	-	-	925	930	982	1 201	1 332	110.9	135.6	143.2	144.0	-	-
6	Будаа	Цагаан	кг	-	-	-	-	3 525	3 653	3 754	102.8	106.5	-	-	-	-
		Шар	кг	1 695	1 730	1 740	1 995	2 489	2 657	2 523	95.0	101.4	126.5	145.0	145.8	148.8
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	3 255	3 255	3 410	4 200	3 860	3 910	4 696	120.1	121.7	111.8	-	144.3	144.3
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	-	-	3 535	3 480	3 559	3 680	4 864	132.2	136.7	139.8	137.6	-	-
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	-	-	1 500	1 520	1 531	1 575	1 566	99.4	102.3	103.0	104.4	-	-
10	Элсэн чихэр		кг	-	-	-	-	2 727	2 537	2 800	110.4	102.7	-	-	-	-
11	Хонины мах	Ястай	кг	5 920	4 540	5 910	6 260	9 549	8 907	10 865	122.0	113.8	173.6	183.8	239.3	183.5
		Цул	кг	6 355	5 015	5 870	6 765	9 330	9 602	10 521	109.6	112.8	155.5	179.2	209.8	165.6
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	7 380	5 865	7 000	7 710	11 252	10 944	13 367	122.1	118.8	173.4	191.0	227.9	181.1
		Цул	кг	8 945	7 290	8 235	9 380	14 332	12 801	15 006	117.2	104.7	160.0	182.2	205.8	167.8
13	Адууны мах, ястай		кг	5 250	4 550	5 025	5 900	8 571	8 491	9 975	117.5	116.4	169.1	198.5	219.2	190.0
14	Ямааны мах, ястай		кг	4 335	3 575	4 235	4 550	8 399	7 283	8 643	118.7	102.9	190.0	204.1	241.8	199.4
15	Төмс, монгол		кг	1 125	725	1 225	770	973	737	813	110.3	83.6	105.6	66.4	112.1	72.3
16	Лууван, монгол		кг	1 660	915	1 650	1 115	1 710	1 420	2 198	154.8	128.5	197.1	133.2	240.2	132.4
17	Байцай, монгол		кг	1 535	810	1 735	1 180	1 827	1 036	1 654	159.7	90.5	140.2	95.3	204.2	107.8
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	-	-	2 300	1 500	2 727	1 923	2 778	144.5	101.9	185.2	120.8	-	-
19	Сонгино, хятад		кг	1 260	1 255	1 370	1 180	1 289	1 757	2 553	145.3	198.1	216.4	186.4	203.4	202.6
20	Алим, фужи		кг	3 920	4 170	4 260	4 280	4 183	4 937	5 759	116.6	137.7	134.6	135.2	138.1	146.9
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	290	270	285	275	333	315	370	117.5	111.1	134.5	129.8	137.0	127.6

“Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн байдал” статистикийн 2021 оны IX сарын танилцуулга

Хүснэгт 25. Хүнсний барааны үнийн зэрэгцүүлэлт, 2021 оны IX сарын 29-ний өдөр

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	Баянзүрх зах	Сансар супер-маркет	Хүчит Шонхор зах	Бөмбөгөр ХТ	Саруул зах	Барс ХТ	Таван Эрдэнэ зах	Хар хорин зах	Номин супер-маркет	М-Март	Оргил супер-маркет	Е Март	Их наяд ХТ	Дундаж үнэ
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 600	1 590	1 600	1 600	-	1 500	1 600	1 600	1 541	1 639	1 545	1 615		1 584
		1-р зэрэг	кг	1 350	1 298	1 400	1 400	-	1 300	1 400	1 400	1 439	1 458	1 290	1 415		1 376
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	2 200	2 200	2 200	2 200	2 500	2 200	2 200	2 200	2 199	2 270	2 200	2 220	2 300	2 236
		Дээд	кг	1 600	1 620	1 600	1 600	1 800	1 500	1 600	1 600	1 619	1 660	1 570	1 600	1 700	1 619
		1-р зэрэг	кг	1 400	1 440	1 400	1 400	1 600	1 300	1 400	1 400	1 439	1 480	1 320	1 430	1 400	1 414
		2-р зэрэг	кг	1 000	970	1 000	1 000	1 100	1 000	1 000	1 000	969	1 000	970	970		998
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	3 000	3 200	3 000	3 000	3 000	2 900	3 000	3 000	3 199	3 200	3 200	3 200	3 000	3 067
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 400	1 500	1 400	1 400	1 500	1 400	1 400	1 400	1 499	1 500	1 500	1 500	1 500	1 453
		Задгай	литр							1 700	2 000						1 844
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 900	3 100	3 000	3 000	3 000	2 900	3 000	2 900		3 100	3 100	3 100	3 100	3 016
5	Талх	Атар	ширхэг	1 500	1 540	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 459	1 430	1 540	1 540	1 500	1 500
		Зууван чех	ширхэг	2 000	2 090	1 600	1 600	1 800	1 600	2 000	1 600	1 719	2 090	1 760	2 080		1 817
		Хар талх	300 гр	1 400	1 320	1 300	1 300	1 300	1 300	1 400	1 300	1 379	1 280	1 320	1 320	1 400	1 332
6	Будаа	Цагаан	кг	3 600	4 370	3 600	3 500		3 500	3 500	3 500	4 249	4 050			3 800	3 754
		Шар	кг	2 500		2 500	2 500		2 200	3 000	2 500						2 523
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	5 500		4 800			4 500		4 800	4 319	4 620	4 620		4 500	4 696
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	4 500	5 190	4 500	4 500		4 400	4 500	5 000	5 969	5 490	4 930	5 150	4 500	4 864
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 600	1 660	1 600	1 600		1 600	1 600	1 500	1 469	1 630	1 530	1 450		1 566
10	Элсэн чихэр		кг	2 500		3 000	2 700		2 700	2 700	2 700	3 059	3 100				2 800
11	Хонины мах	Ястай	кг	10 000		9 000	10 000	14 500	10 500	10 800	8 500	11 999	9 500		14 480	12 000	10 865
		Цул	кг	10 500		9 300	11 000				10 000					12 000	10 521
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	12 000		11 000	12 000	16 500	13 000	13 500	10 500	14 499			15 800	16 500	13 367
		Цул	кг	13 000		12 000	15 000	18 500	14 000	14 800	12 000	15 999	14 800		19 480	17 500	15 006
13	Адууны мах, ястай		кг	10 000		9 000	11 000				10 000						9 975
14	Ямааны мах, ястай		кг			8 300					9 000						8 643
15	Төмс, монгол		кг	800	590	600	1 000	1 000	800	1 000	800	584	1 090	1 000	590	1 000	813
16	Лууван, монгол		кг	2 000	2 000	2 000	2 000	3 000	2 000	2 500	2 000	2 999	1 875	2 200	1 880	2 500	2 198
17	Байцай, монгол		кг	1 500	1 260	1 500	1 500	2 000	1 500	2 000	1 500	1 499		2 900	1 260	2 000	1 654
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	2 500		2 400	2 500	3 500	3 000	3 000	2 500					3 000	2 778
19	Сонгино, хятад		кг	2 600	2 800	2 300	2 400	3 000	2 500	2 500	2 500		2 500			2 500	2 553
20	Алим, фүжи		кг	5 000	6 300	6 000	5 000		4 800	5 000	5 500	5 899	6 500	6 900		7 000	5 759
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	350	480	330	320	360	280	320	320	413	350	459	440	450	370

Хүснэгт 26. Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Төрөл	2018		2019		2020		2021	
	VIII	IX	VIII	IX	VIII	IX	VIII	IX
	төгрөг							
Тэмээний шир	10 000	17 055	15 000	37 500	32 500	32 500	18 500	20 000
Адууны шир	11 500	16 462	8 300	10 200	10 333	11 500	10 166	9 000
Үхрийн шир	18 333	26 900	11 000	4 330	9 150	8 250	63 00	5 300
Хонины арьс	2 100	3 020	3 800	3 000	1 333	1 400	1 833	1 000
Ямааны арьс (ноолууртай)	-	-	-	-	1 333	1 500	-	-
Ямааны ноолуур	87 500	89 540	72 000	53 000	60 000	60 000	100 000	100 000

Багануур дүүргийн түүхий эдийн захын дундаж үнээр соёолон адуу 1200.0 мянган төгрөг, 3 настай үхэр 2000.0 мянган төгрөг, эр хонь 300.0 мянган төгрөг, эм хонь 270.0 мянган төгрөгийн ханштай байв.

Нийслэлийн түүхий эдийн захуудын сарын дундаж үнээр тэмээний шир 20000.0 төгрөг, адууны шир 9000.0 төгрөг, үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай 5300.0 төгрөг бол, 2.3 метрээс дээш урттай нь 14300.0 төгрөгийн ханштай байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ): Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

Тооцох аргачлал:

ХҮИ-ийг хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглан, хувиргасан үнийн Ласпейресийн индексийн томъёогоор тооцно. Үүнд:

$$I_{ct}^L = \sum \left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}} \right) \left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}} \right) \dots \left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}} \right) \left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}} \right) \frac{P_{i0} Q_{i0}}{\sum P_{i0} Q_{i0}}$$

I_{ct}^L – t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс
t – Тайлант үе
0 – суурь үе
 P_t^i – i барааны тайлант үеийн үнэ
 P_0^i – i барааны тайлант үеийн үнэ
 q_0^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

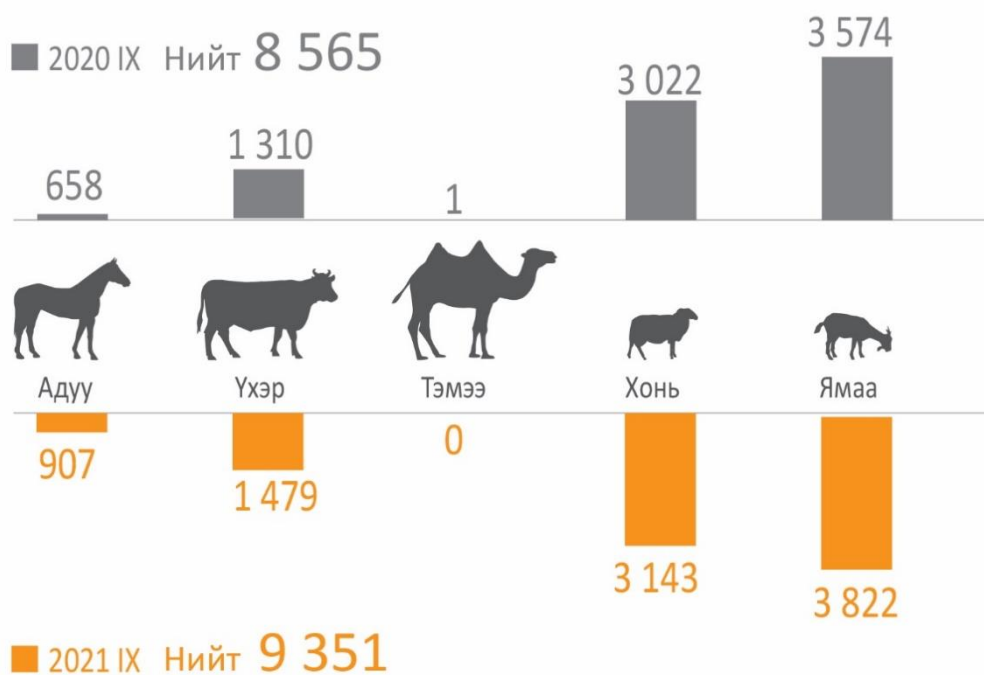
ХҮИ-ийн сагсны төлөөлөх чадварыг нэмэгдүүлэх, үнэн зөв байдлыг хангах үүднээс хэрэглээний сагс, жинг 5 жилд нэг удаа шинэчилдэг. Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний сагсыг Улаанбаатар хотод 344 бараа, үйлчилгээ (аймагт 238 бараа, үйлчилгээ)-ээр бүрдүүлж, Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2015 оны үр дүнгээр жинг тооцон, 2015 оны шинэчилсэн суурьтайгаар 2017 оны 4 дүгээр сараас эхлэн тархааж байна. ХҮИ-ийг тооцоходоо бараа, үйлчилгээний геометр дундаж үнийг ашигласан.

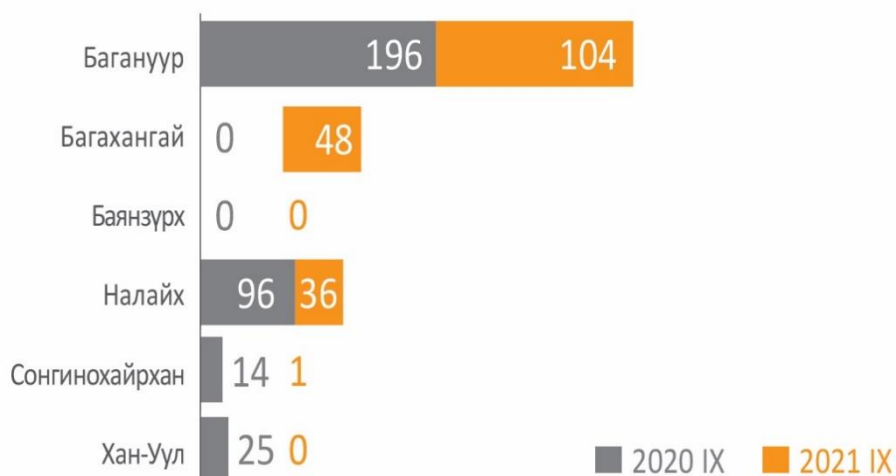
МАЛ АЖ АХУЙ (2021 оны эхний 9 сар)

ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛ, малын төрлөөр

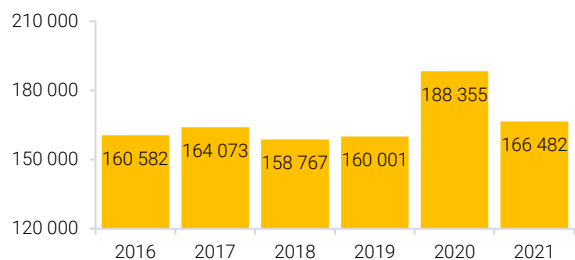
ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, ДҮҮРГЭЭР

МАЛ АЖ АХУЙ

Мал төллөлт, төл бойжилт: Нийслэлийн хэмжээнд 2021 оны эхэнд тоологдсон төллөх насны нийт 222842 хээлтэгч малын 172632 (77.5%) нь 2021 оны эхний 9 сард төллөсөн байна. Эм хонины 85.1 хувь, эм ямааны 80.4 хувь, үнээний 65.3 хувь, гүүний 58.7 хувь, ингэний 56.9 хувь нь төллөжээ. Нийт 172861 төл гарсны 6379 төл мал хорогдож, 166482 төл бойжиж, төл бойжилт 96.3 хувьтай байна.

Зураг 23. Бойжуулсан төлийн тоо, эхний IX сард

Мал төллөлтийн мэдээг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад төллөсөн хээлтэгч 21.1 (10.9%) мянган толгойгоор, бойжсон төл 21.8 (11.6%) мянган толгойгоор буурсан байна.

Бойжуулсан нийт төлийн 6.8 хувийг унага, 16.2 хувийг тугал, 42.6 хувийг хурга, 34.4 хувийг ишиг эзэлжээ.

Хүснэгт 27. Төл бойжилт, толгой, оны эхний 9 сард

Дүүрэг	Төллөсөн хээлтэгч	Гарсан төл	Хорогдсон төл	Бойжсон төл	Төл бойжилт
Багануур	80 050	80 050	3 159	76 891	96.1
Багахангай	10 489	10 489	253	10 236	97.6
Баянзүрх	18 720	18 933	327	18 606	98.3
Налайх	17 630	17 630	1 031	16 599	94.1
Сонгинохайрхан	35 721	35 721	918	34 803	97.4
Хан-Уул	10 022	10 038	691	9 347	93.1
Дүн	172 632	172 861	6 379	166 482	96.3

Хүснэгт 28. Төл бойжилт, толгой, оны эхний 9 сард

Үзүүлэлт	2019	2020	2021	Үүнээс:				
				Ботго	унага	тугал	хурга	ишиг
Гарсан төл	162 145	193 780	172 861	49	11 724	27 315	73 942	59 831
Бойжсон төл	160 001	188 355	166 482	49	11 330	26 954	70 984	57 165
Хорогдсон төл	2 144	5 425	6 379	-	394	361	2 958	2 666
Бойжилтын хувь	98.6	97.2	96.3	100.0	96.6	98.6	96.0	95.5

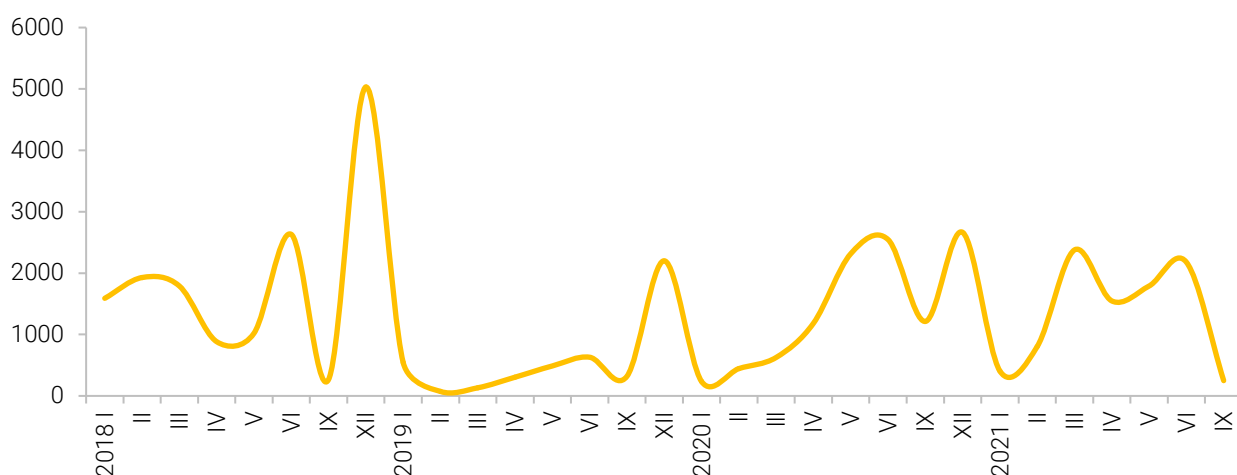
Том малын зүй бус хорогдол: Нийслэлийн хэмжээнд 2021 оны эхний 9 сард 9351 толгой том мал зүй бусаар хорогдсон нь оны эхний нийт малын 2.0 хувьтай тэнцэж байна. Хорогдсон нийт малын 3209 (34.3%) нь хээлтэгч мал байна.

Том малын зүй бус хорогдлыг төрлөөр авч үзвэл 9.6 хувийг адуу, 15.8 хувийг үхэр, 33.6 хувийг хонь, 40.8 хувийг ямаа эзэлж байна.

Хүснэгт 29. Том малын зүй бус хорогдол, дүүргээр, жил бүрийн эхний 9 сард

Төрөл	2018 I-IX		2019 I-IX		2020 I-IX		2021 I-IX	
	Хорогдсон мал	хээлтэгч	Хорогдсон мал	хээлтэгч	Хорогдсон мал	хээлтэгч	Хорогдсон мал	хээлтэгч
Нийслэлийн дүн	10 108	2 499	2 492	971	8 565	5 147	9 351	3 209
Багануур	1 674	501	1 248	330	2 481	903	2 203	407
Багахангай	843	-	193	193	142	142	332	255
Баянзүрх	1 530	330	577	220	1 213	562	630	265
Налайх	1 142	210	213	52	1 010	586	1 807	796
Сонгинохайрхан	3 460	1 006	79	58	2 872	2 580	2 302	758
Сүхбаатар	83	18	-	-	-	-	-	-
Хан-Уул	1 376	434	182	118	847	374	2 077	728

Зураг 24. Том малын зүй бус хорогдлын мэдээ, сараар

Ойлголт, тодорхойлолт:

Том малын зүй бус хорогдол: Гэнэтийн аюулаар буюу байгалийн аюулт үзэгдэл, өвчнөөр хорогдсон (халдвартай, халдваргүй) зэрлэг амьтанд идүүлсэн, бариулсан ба бусад шалтгаанаар хорогдсон төл малаас бусад малыг оруулна.

Бэлэн хээлтэгч: Малыг төрөл бүр дэх нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

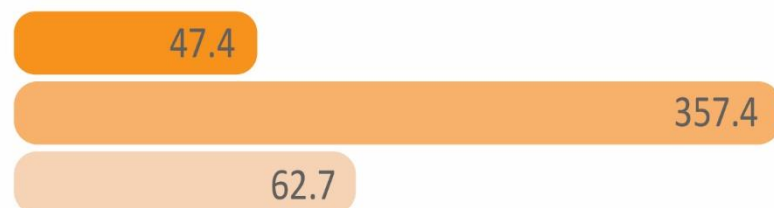
Газар тариалан (2021 оны 9 сарын байдлаар)

ᠭᠠᠰᠠᠷ ᠲᠠᠷᠢᠶ᠋ᠠᠯᠠᠨ

Хураасан төмс (тонн)

Хураасан лууван (тонн)

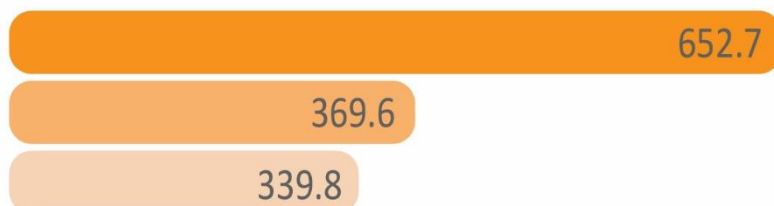
Хураасан байцай (тонн)

Хураасан сонгино (тонн)

Хураасан өргөст хэмх (тонн)

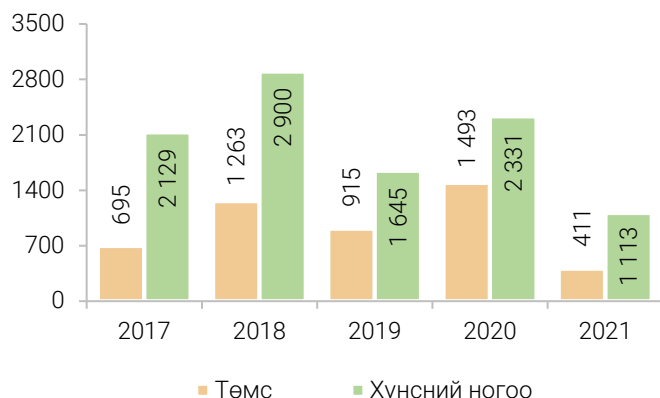
ГАЗАР ТАРИАЛАН

Ургац хураалт: Нийслэлийн хэмжээнд 2021 оны 9 сарын байдлаар ургац хураалтын мэдээгээр 67.6 га талбайгаас 410.7 тонн төмс, 101.1 га талбайгаас 1113.3 тонн хүнсний ногоо хураан авсан байна. Хурааж авсан төмсний хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 1082.3 тонноор, хүнсний ногоо 1217.7 тонноор тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 30. Ургац хураалт, 9 сарын байдлаар, тонн

Дүүрэг	Төмс	Хүнсний ногоо	Үүнээс:	
			Өргөст хэмх	Улаан лооль
Нийслэлийн дүн	410.6	1 113.3	652.7	152.8
Багануур	247.8	125.1	14.4	4
Багахангай	9	53.3	11.7	8
Баянгол	11	272.7	152.8	109.1
Баянзүрх	5.8	29.3	8.2	3.9
Налайх	12.3	8.3	2.4	0.2
Сонгинохайрхан	115.5	24.3	7.1	4.2
Сүхбаатар	3.3	16.5	5.6	3.8
Хан-Уул	3.9	581.7	450.1	19.5
Чингэлтэй	1.97	1.97	0.4	0.05

Зураг 25. Ургац хураалт, 9 сарын байдлаар, тонн

Нийслэлийн хэмжээнд хураан авсан нийт төмсний 60.3 хувийг Багануур, 28.1 хувийг Сонгинохайрхан, 2.9 хувийг Налайх дүүргүүд тус тус эзэлж байна.

Хураан авсан нийт хүнсний ногооны 75.9 (6.8%) тонн нь байцаа, 652.8 (58.6%) тонн нь өргөст хэмх, 152.8 (13.7%) тонн нь улаан лооль, 49.3 (4.4%) тонн нь шар манжин, 47.4 (4.2%) тонн нь лууван, 68.3 (6.1%) тонн нь сонгино, үлдсэн 66.8 (6.0%) тонн нь бусад нарийн ногоо байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Тариалсан талбай: Хөдөө аж ахуйн ургамал тариалсан талбайг хэлэх бөгөөд тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт хэмжээгээр тодорхойлно.

Нийт хураасан ургац: Тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг таримал ургамлын хэмжээгээр тодорхойлогдоно.

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ (2021* оны эхний 9 сард)

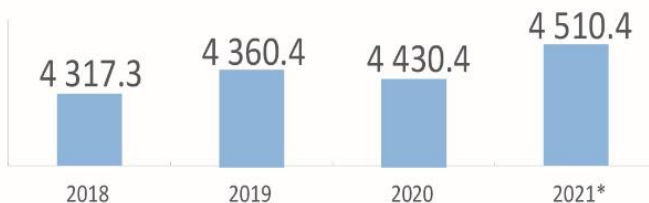
Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

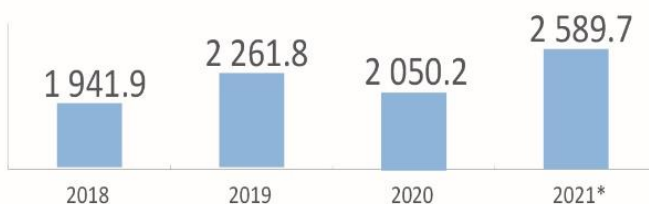
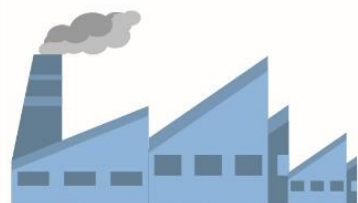
Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

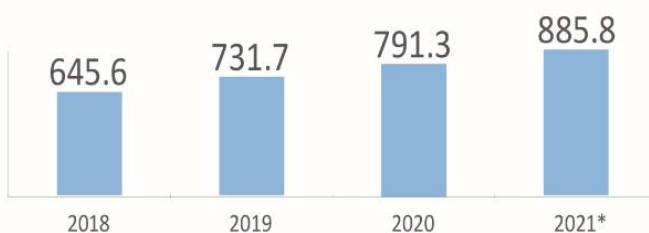
Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

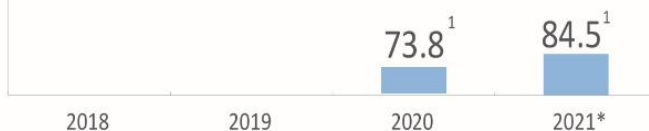
Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

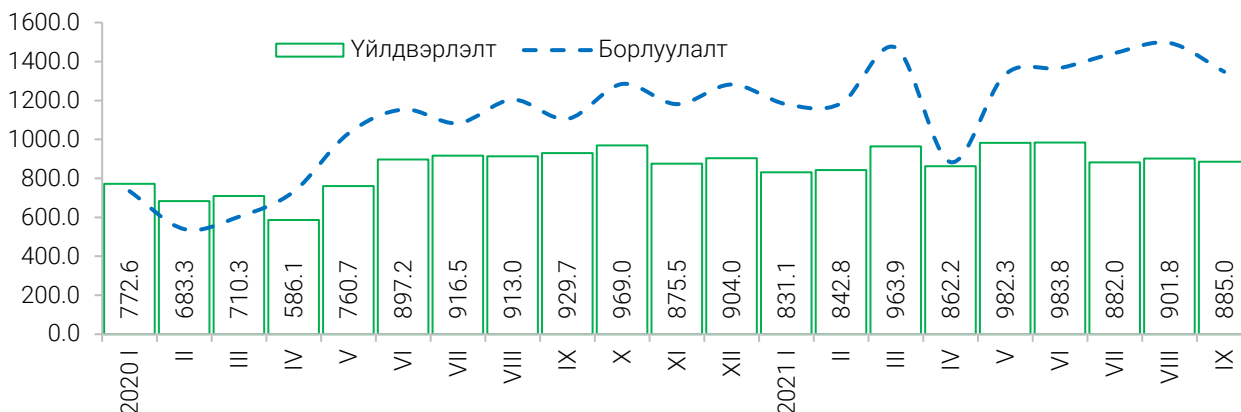

¹ 2020 оноос эхлэн дэд салбар нэмсэн.

АЖ ҮЙЛДВЭР

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн газрууд 2021 оны эхний 9 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 8.1 их наяд төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 11.6 их наяд төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад үйлдвэрлэлт 724.8 (9.9%) тэрбум төгрөгөөр, борлуулалт 3055.7 (35.6%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Зураг 26. Аж үйлдвэрийн 2020-2021* оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, сараар, тэрбум төгрөгөөр

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2021 оны эхний 9 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 4510.4 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 79.9 (1.8%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт 372.4 (2.4 дахин) тэрбум төгрөгөөр, металлын хүдэр олборлолт 283.7 (9.0%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2021 оны эхний 9 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2589.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 539.6 (26.3%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд кокс болон газрын түүхий тосны боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 81.0 (26.2%) тэрбум төгрөгөөр, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 74.5 (48.3%) тэрбум төгрөгөөр, ундаа үйлдвэрлэл 65.7 (15.1%) тэрбум төгрөгөөр, мах боловсруулах, консервлох үйлдвэрлэл 49.1 (33.3%) тэрбум төгрөгөөр, хувцас үйлдвэрлэл 56.4 (2.1 дахин) тэрбум төгрөгөөр, хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 39.9 (27.0%) тэрбум төгрөгөөр, үр тарианы гурилын болон цардуул, цардууллаг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 21.7 (16.2%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт 2021 оны эхний 9 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 885.8 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 94.5 (11.9%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

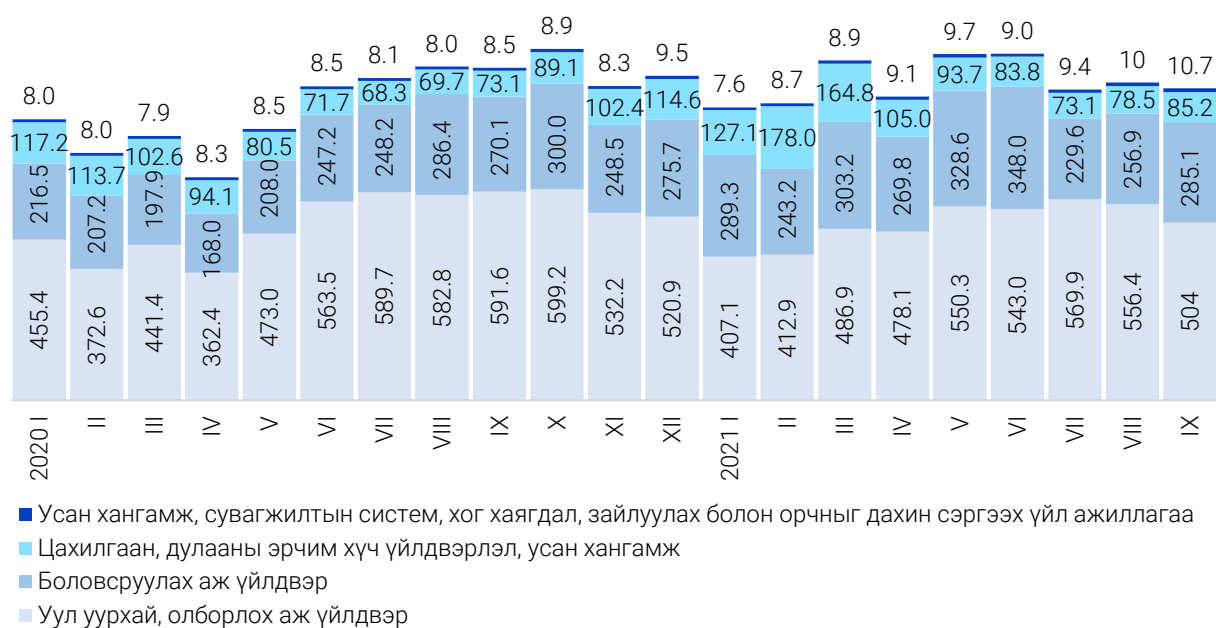
Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа 2021 оны эхний 9 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 84.5 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 10756.5 (14.6%) сая төгрөгөөр өсөхөд хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах, дахин ашиглах үйл ажиллагаа 9595.8 (49.4%) сая төгрөгөөр, ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа 2884.2 (6.3%) сая төгрөгөөр өссөн нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбар 2021 оны 9 дүгээр сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 885.0 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбар 57.0 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрлэл 32.2 хувийг, цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт 9.6 хувийг, ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа 1.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 31. Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл

Бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2020 I-IX	2021 I-IX*	$\frac{2021^*}{2020}$ %
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр				
Чулуун нүүрс	мян.тн	8 799.9	1 714.4	19.5
Хүрэн нүүрс, бөөгнөрөөгүй	мян.тн	2 698.6	2 951.1	109.4
Цэвэршүүлээгүй алт	кг	13 017.9	12 773.9	98.1
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.тн	1.1	20.0	18**
Боловсруулах үйлдвэр				
Малын мах	тн	10 419.7	12 196.6	117.1
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	329.5	188.6	57.2
Хиам	тн	4 270.7	4 981.3	116.6
Боловсруулсан шингэн сүү	мян.л	31 619.6	38 368.7	121.3
Гурил	тн	132 731.0	123 421.4	93.0
Талх	тн	18 696.7	23 624.2	126.4
Нарийн боов	тн	14 554.4	22 066.0	151.6
Пүнтүүз	тн	44.0	52.1	118.4
Цагаан архи	мян.л	11 203.1	12 935.2	115.5
Оргилуун дарснаас бусад төрлийн усан үзмийн дарс	мян.л	121.1	105.8	87.4
Самнасан ноолуур	тн	367.2	344.2	93.7
Хивс, шалны нэхмэл дэвсгэр	мян.м2	34.1	25.6	75.1
Сүлжмэл эдлэл-ноолуур	мян.ш	1 106.3	302.5	27.3
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж				
Цахилгаан эрчим хүч	мян.квт.цаг	4 400 717.9	4 915 443.8	111.7
Дулааны эрчим хүч	мян.гкал	5 943.4	6 200.9	104.3
Усан хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа				
Төвлөрсөн сүлжээгээр цэвэр, бохир ус дамжуулах, түгээх үйлчилгээ (уур, халуун уснаас бусад)	мян.м3	33 157.1	34 913.5	105.3

Зураг 27. Аж үйлдвэрийн 2020-2021* оны нийт үйлдвэрлэл, салбараар, тэрбум төгрөгөөр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт борлуулалтын 5536.3 (47.6%) тэрбум төгрөгийг дотоодод, 6103.7 (52.4%) тэрбум төгрөгийг гадаадад борлуулсан байна.

2021 оны эхний 9 сард борлуулсан нийт бүтээгдэхүүний 52.4 хувийг экспортоор гаргасан байна. Нийт экспортын 75.0 хувийг металлын хүдэр олборлолт, 9.6 хувийг газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт, 5.3 хувийг чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт, 4.6 хувийг кокс болон газрын түүхий тосны боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, 2.6 хувийг ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл, 1.2 хувийг мах боловсруулах, консервлох үйлдвэрлэл, 0.8 хувийг уул уурхайн бусад ашигт малтмал олборлолт, 0.8 хувийг хувцас үйлдвэрлэл, 0.1 хувийг бусад үйлдвэрлэл тус тус эзэлж байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангилал: НҮБ-аас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд нийцүүлэн боловсруулсан үндэсний ангилал юм.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Хүснэгт 32. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2020 I-IX	2021 I-IX*	2021 2020 %
	сая төгрөг		
БҮГД	7 345 651.1	8 0704 73.0	109.9
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОЛТ	4 430 437.0	4 510 404.7	101.8
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	859 398.0	385 403.8	44.8
Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт	259 003.3	631 427.2	2**
Металлын хүдэр олборлолт	3 143 448.0	3 427 169.1	109.0
Бусад ашигт малтмал олборлолт	45 204.0	5 4487.8	120.5
Уул уурхайн туслах үйл ажиллагаа	123 383.9	11 916.8	9.7
БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	2 050 162.8	2 589 747.5	126.3
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	1 037 997.7	1 298 461.6	125.1
Мах боловсруулах, консервлох	147 625.2	196 749.2	133.3
Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	18 943.3	19 528.7	103.1
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	154 112.2	228 596.5	148.3
Үр тарианы гурилын болон цардуул, цардууллаг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	134 188.9	155 909.6	116.2
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	147 649.1	187 535.8	127.0
Малын тэжээл үйлдвэрлэл	-	8 997.8	-
Ундаа үйлдвэрлэл	435 479.0	501 144.0	115.1
Тамхи үйлдвэрлэл	29 086.1	51 830.7	178.2
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	308 672.6	183 636.0	59.5
Хувцас үйлдвэрлэл	51 344.8	107 773.4	2**
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	14 744.1	12 557.0	85.2
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	3 913.7	215.2	5.5
Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	36 588.9	45 650.3	124.8
Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	38 684.1	26 644.4	68.9
Кокс болон газрын түүхий тосны боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	308 978.8	390 001.0	126.2
Химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	62 914.6	75 445.1	119.9
Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл	41 223.8	58 216.3	141.2
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	7 754.9	46 225.3	5**
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	71 683.4	100 986.7	140.9
Металл боловсруулах үйлдвэрлэл	617.2	-	-
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 791.6	4 710.8	168.8
Компьютер, электроник болон оптик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 349.1	179.1	13.3
Цахилгаан тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	48.7	1 191.3	24**
Тээврийн хэрэгслийн бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	3 556.7	3 152.7	88.6
Тавилга үйлдвэрлэл	11 723.6	11 019.1	94.0
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	11 206.6	4 356.0	38.9
Машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ	5 281.8	167 495.6	31**
ЦАХИЛГААН, ХИЙ, УУР, АГААРЖУУЛАЛТ	791 288.6	885 801.7	111.9
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	791 288.6	885 801.7	111.9
УС ХАНГАМЖ; СУВАГЖИЛТЫН СИСТЕМ, ХОГ ХАЯГДАЛ ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ ОРЧНЫГ ДАХИН СЭРГЭЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	73 762.7	84 519.2	114.6
Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	46 104.7	48 988.9	106.3
Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	19 436.2	29 032.0	149.4
Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ	8 221.7	6 498.2	79.0

Хүснэгт 33. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт			
	2020 I-X	2021 I-X*	$\frac{2021}{2020}$ %	Үүнээс: экспорт, %
	сая төгрөг			
БҮГД	8 584 377.9	11 640 087.0	135.6	52.4
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОЛТ	4 845 792.3	7 538 889.6	155.6	73.5
Чулуун, хүрэн нүүрс олборлолт	543 339.7	464 265.9	85.4	70.3
Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт	242 302.0	590 902.6	2**	99.4
Металлын хүдэр олборлолт	3 840 895.3	6 389 741.2	166.4	71.7
Бусад ашигт малтмал олборлолт	46 274.2	82 941.1	179.2	58.7
Уул уурхайн туслах үйл ажиллагаа	172 981.1	11 038.8	6.4	-
БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	2 872 104.7	3 128 684.4	108.9	18.0
Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	1 511 317.2	1 815 505.2	120.1	4.0
Мах боловсруулах, консервлох	164 112.2	217 676.4	132.6	32.6
Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	30 772.7	41 551.8	135.0	-
Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	184 070.5	274 016.0	148.9	-
Үр тарианы гурилын болон цардуул, цардууллаг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	170 638.1	179 243.4	105.0	0.6
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	174 537.9	226 384.1	129.7	-
Малын тэжээл үйлдвэрлэл	-	8 997.8	-	-
Ундаа үйлдвэрлэл	787 185.8	867 635.7	110.2	0.1
Тамхи үйлдвэрлэл	47 879.1	46 185.2	96.5	-
Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	195 376.8	205 212.5	105.0	78.6
Хувцас үйлдвэрлэл	36 507.9	95 625.5	2**	48.4
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	17 051.7	18 853.8	110.6	-
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	4 881.1	337.1	6.9	-
Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	35 207.7	48 303.5	137.2	-
Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	36 681.7	26 675.3	72.7	-
Кокс болон газрын түүхий тосны боловсруулсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	738 405.4	343 253.2	46.5	81.6
Химийн бодис болон химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	73 176.7	84 449.3	115.4	-
Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл	52 101.6	82 557.0	158.5	-
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	7 882.6	55 168.5	6**	0.3
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	76 030.9	111 139.7	146.2	-
Металл боловсруулах үйлдвэрлэл	783.3	-	-	-
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 775.7	5 123.2	184.6	13.7
Компьютер, электроник болон оптик бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 349.1	178.2	13.2	-
Цахилгаан тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	25.7	1 192.6	46**	-
Тээврийн хэрэгслийн бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	3 745.3	3 151.1	84.1	-
Тавилга үйлдвэрлэл	12 256.2	13 008.2	106.1	-
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	12 045.7	5 171.9	42.9	0.7
Машин, тоног төхөөрөмжийг угсрах, суурилуулах, холбогдох засвар, үйлчилгээ	6 623.1	167 593.6	25**	-
ЦАХИЛГААН, ХИЙ, УУР, АГААРЖУУЛАЛТ	791 198.2	885 801.7	112.0	-
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	791 198.2	885 801.7	112.0	-
УС ХАНГАМЖ, СУВАГЖИЛТЫН СИСТЕМ, ХОГ ХАЯГДАЛ ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫГ ДАХИН СЭРГЭЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	75 282.7	86 711.3	115.2	-
Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	47 893.8	50 901.5	106.3	-
Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	19 720.6	28 853.0	146.3	-
Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ	7 668.3	6 956.8	90.7	-

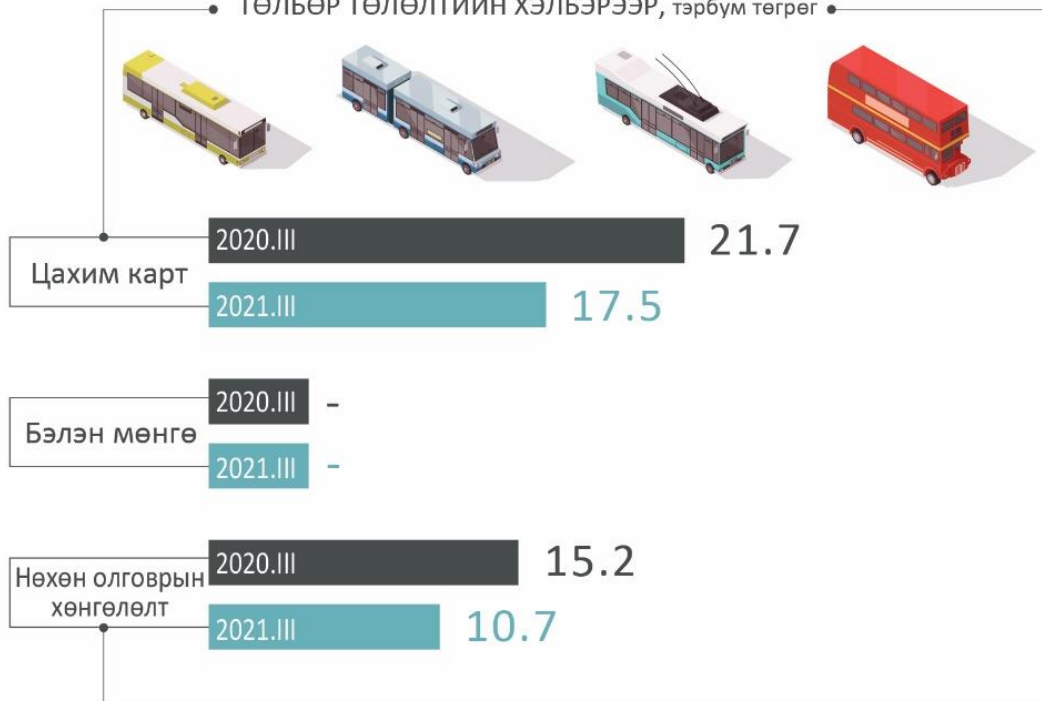

НИЙТИЙН ТЭЭВЭР (2021 оны I-III улиралд)

НИЙТИЙН
ТЭЭВЭР

НИЙТИЙН ТЭЭВЭР

• ТӨЛБӨР ТӨЛӨЛТИЙН ХЭЛБЭРЭЭР, тэрбум төгрөг •

ЗОРЧИГЧИД (сая хүн)

* - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд

НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

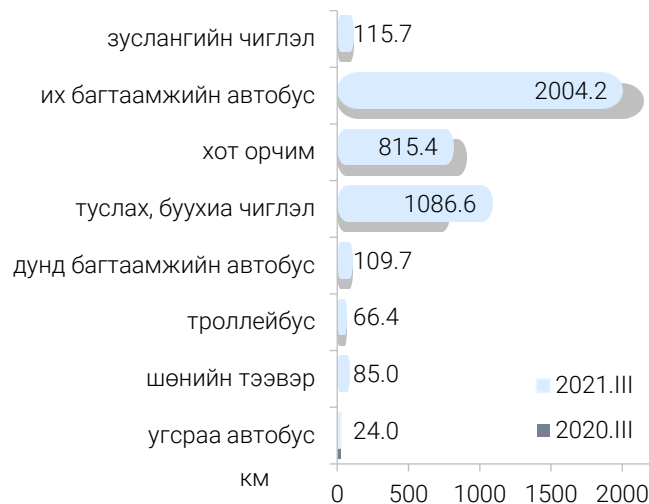
2021 оны эхний 9 сард Нийслэлийн Нийтийн тээврийн үйлчилгээний газраас Улаанбаатар хотын дотор болон хот орчимд 4.3 мянган километр урттай, 133 чиглэлд нийтийн тээврийн үйлчилгээг зохион байгуулж, иргэдэд үйлчилжээ.

Нийтийн тээврийн үйлчилгээний үндсэн чиглэлийн тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 30-аар нэмэгдэж, туслах, буухиа чиглэл 298.0 километрээр (37.8%) уртассан байна.

Зураг 28. Зорчигч тээврийн чиглэлийн тоо

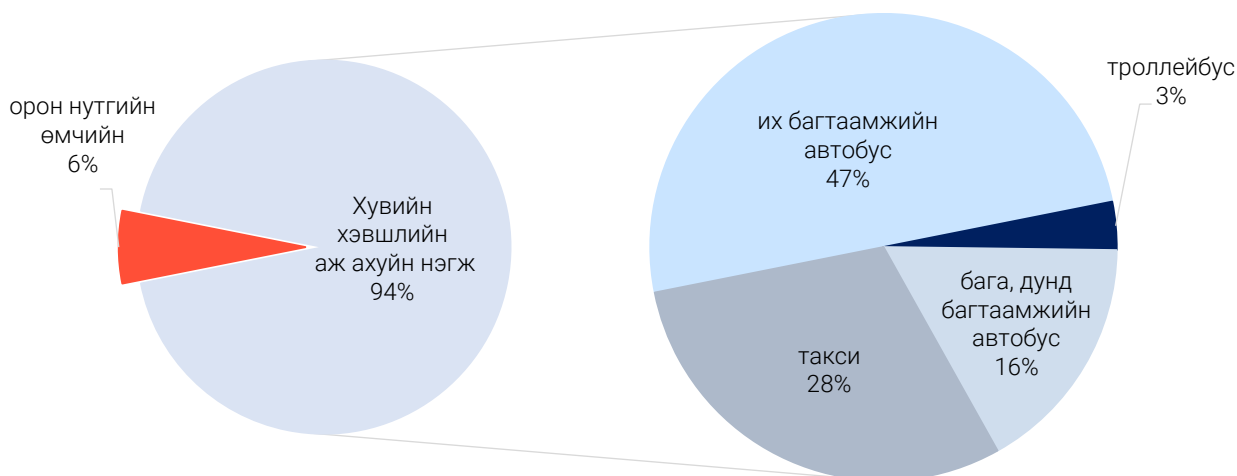
Зураг 29. Зорчигч тээврийн чиглэлийн урт

2021 оны эхний 9 сард нийтийн тээврийн үйлчилгээг 32 аж ахуйн нэгж эрхлэн явуулсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 2-оор буурсан байв. Хувийн хэвшлийн их багтаамжийн автобусаар үйлчлэгч аж ахуйн нэгжийн тоо 2-оор, таксигаар үйлчлэгч аж ахуйн нэгжийн тоо 1-ээр тус тус буурсан бол дунд багтаамжтай автобусаар үйлчлэгч аж ахуйн нэгжийн тоо 1-ээр нэмэгдсэн байлаа.

Нийслэлийн нийтийн тээврийн үйлчилгээний салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй нийт аж ахуйн нэгжийн дийлэнх хэсгийг (94.0%) хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүд эзэлж байна.

Зураг 30. Нийтийн тээврийн үйлчилгээний салбарт ажиллаж буй ААН, хувиар, 2021 оны эхний 9 сард

Нийслэлийн нийтийн тээврийн үйлчилгээ үзүүлэгч аж ахуйн нэгжүүд 2021 оны эхний 9 сард 315.9 сая хүн километрийн ажил үйлчилгээг гүйцэтгэн, давхардсан тоогоор 66.7 сая хүн тээвэрлэж, 28.2 тэрбум төгрөгийн орлоготой ажиллажээ.

Өмнөх оны мөн үеэс зорчигч эргэлтийн хэмжээ 11.3 (3.7%) сая хүн километрээр, зорчигчдын тоо 21.5 сая (24.4%) хүнээр, үйлчилгээний орлого 8.7 тэрбум (23.6%) төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

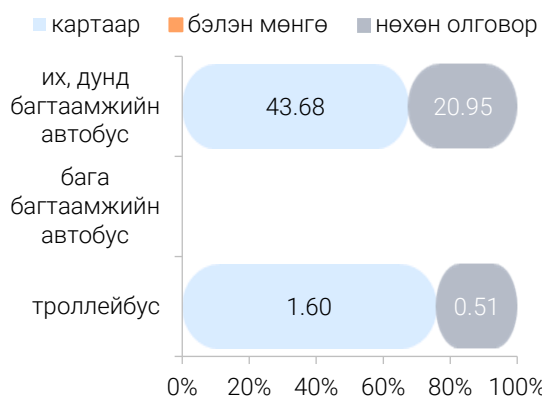
Хүснэгт 34. Нийтийн тээврийн үйлчилгээний үзүүлэлт, төлбөрийн хэлбэрээр, 2021 оны эхний 9 сард

Тээврийн хэрэгсэл, төрөл, өмчлөлөөр	Аж ахуйн нэгж (тоо)	Орлого (тэрбум төгрөг)	Үүнээс:			Зорчигч (сая хүн)	Үүнээс:		
			карт	бэлэн мөнгө	нөхөн олговор		карт	бэлэн мөнгө	нөхөн олговор
Зорчигч тээврийн ОНӨААТҮГ	2	8.60	5.42	-	3.18	20.73	14.34	-	6.39
Автобус (хувийн)	15	19.57	12.07	-	7.50	45.80	30.79	-	15.01
Троллейбус (хувийн)	1	0.06	0.04	-	0.03	0.20	0.15	-	0.05
Бага, дунд багтаамжийн автобус	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	23	28.23	17.53	-	10.70	66.73	45.28	-	21.45

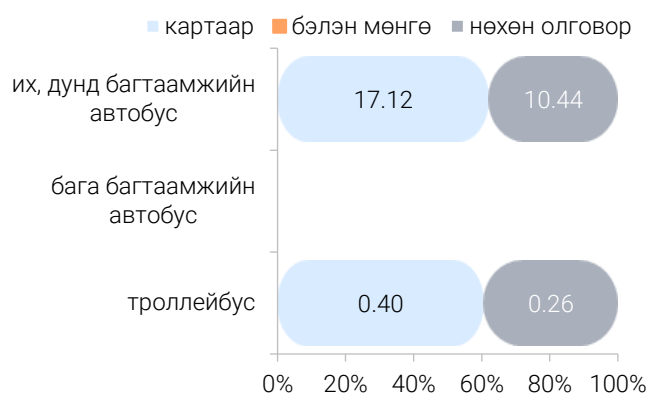
2021 оны эхний 9 сард бүрдүүлсэн нийтийн тээврийн үйлчилгээний нийт орлогын 67.8 хувийг цахим картын орлого, 32.2 хувийг “нөхөн олговор”-ын орлого эзэлж байна.

Нийт 66.7 сая хүн (100.0%) их, дунд багтаамжийн автобусаар зорчиж, үйлчилгээний нийт орлогыг бүрдүүлжээ. Цахилгаан тээврийн хувьд нийт зорчигчдын 3.2 хувийг тээвэрлэж, тээврийн нийт орлогын 2.3 хувийг бүрдүүлж байна.

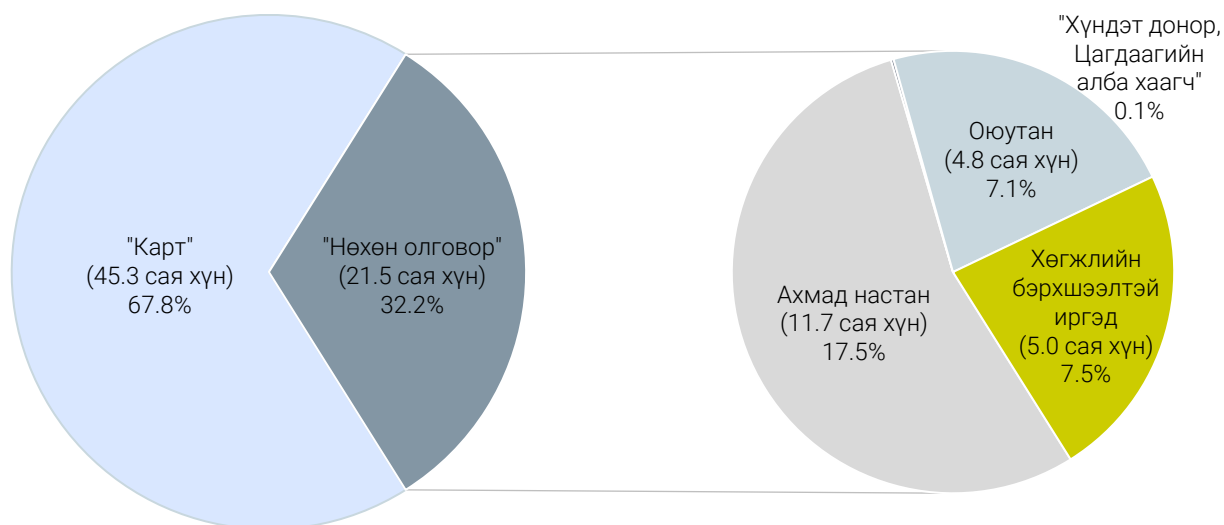
Зураг 31. Зорчигчдын тоо, сая хүн, төлбөрийн хэлбэрээр

Зураг 32. Үйлчилгээний орлого, тэрбум төгрөг, төлбөрийн хэлбэрээр

Зураг 33. Зорчигчдын үндсэн үзүүлэлт, төлбөрийн хэлбэрээр, 2021 оны эхний 9 сард

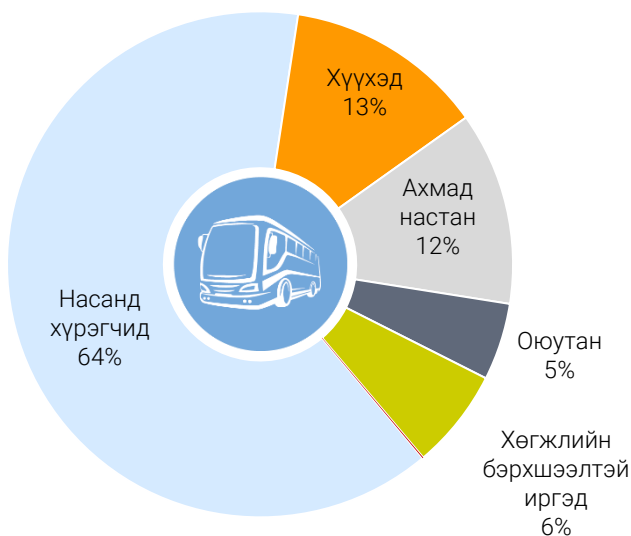

2021 оны эхний 9 сард нийтийн тээврээр зорчигчдын 67.8 хувь нь цахим картаар үйлчлүүлж, 32.2 хувь нь нөхөн олговроор зорчсон байна. Хөлс төлөлтийн цахим картаар үйлчлүүлсэн нийт зорчигчдын 92.1% нь насанд хүрэгчид байгаа бол 7.9% нь хүүхдүүд байна.

Мөн цахим системийн нөхөн олговроор зорчигчдын 54.4 хувийг ахмад настнууд эзэлж байгаа бол 23.2 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 22.2 хувь нь оюутан, 0.2 хувь нь хүндэт донор байна.

Нийт зорчигчдын 32.2 хувь нь нөхөн олговрын хөнгөлөлтөөр зорчжээ. Өөрөөр хэлбэл, давхардсан тоогоор 2021 оны эхний 9 сард нийтийн тээврийн хэрэгслээр 21.5 сая хүн үнэ төлбөргүй үйлчлүүлж, эдгээр хүмүүсийн үйлчилгээний төлбөрт төрөөс 10.7 тэрбум төгрөгийг тээвэрлэгч аж ахуйн нэгжүүдэд нөхөн олговор хэлбэрээр шилжүүлсэн байна.

Зураг 34. Дамжин суултаар зорчигчид, хувиар

2021 оны эхний 9 сард тээвэрлэсэн нийт зорчигчдын 13.0 сая (19.5%) нь дамжин суултаар зорчилт хийжээ. Дамжин суултаар зорчигчдын 63.5 хувийг насанд хүрэгчид эзэлж байна.

Харин нөхөн олговрын хөнгөлөлт эдэлж, дамжин суултын зорчилт хийсэн нийт зорчигчдын 7.5 хувь нь ахмад настнууд, 3.0 хувь нь оюутнууд, 3.9 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байв.

2021 оны эхний 9 сард нийтийн тээврийн хэрэгслээр төлбөртэй зорчих U-money цахим картыг 175.9 мянган ширхэг борлуулсны 125.8 мянга (71.5%) нь энгийн, 50.1 мянга (28.5%) нь хүүхдэд зориулсан карт эзэлжээ. Хөнгөлөлттэй зорчих цахим картын хувьд

47.5 мянган ширхэг шинэ олголт хийгдсэний 24.5 мянга гаруй (51.7%) нь ахмад настанд, 11.1 мянга (23.5%) нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд, 11.7 мянга (24.8%) нь оюутнуудад олгогдсон байна.

Түүнчлэн нийслэлийн хэмжээнд карт борлуулах гэрээт 1194 цэг ажилласны 387 (32.4%) нь цэнэглэх үндсэн цэг байгаа бол үлдэх 67.6 хувийг бусад ангиллын гэрээт цэгүүд эзэлж байна.

2021 оны эхний 9 сард нийтийн тээврийн парк шинэчлэлт “нөхөн хангалт”-аар нийтдээ 291 тээврийн хэрэгслээр хийгдэж (их багтаамжтай автобус 165, дунд, бага багтаамжтай автобус 23, такси 103), стандартын шаардлага хангахгүй болж 12-оос дээш жилээр ашиглагдаж хуучирсан 265 тээврийн хэрэгсэл (их багтаамжтай 45, туслах болон буухиа чиглэлийн дунд, бага багтаамжийн автобус 33, такси 187) үйлчилгээнээс хасагдсан байна.

Хүснэгт 35. Нийтийн тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний тоо

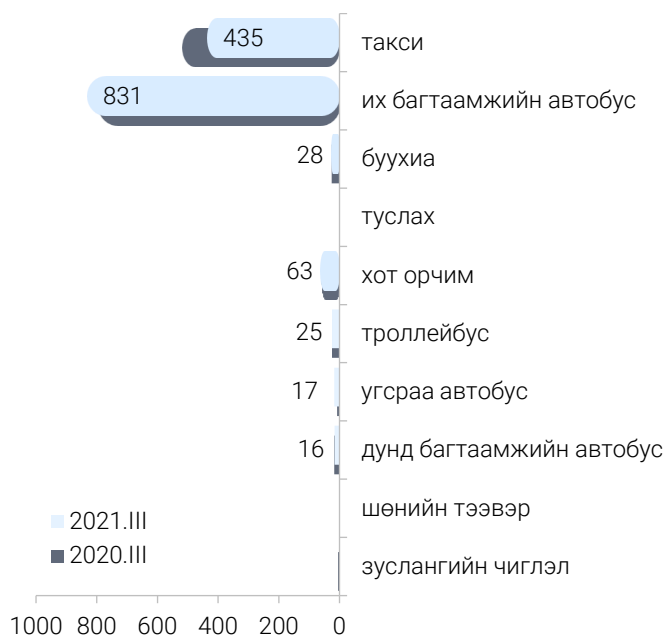
Дансны хөдлөх бүрэлдэхүүн		2020.III	2021.III
Бүгд		1824	1781
Их багтаамжийн автобус	Төрийн өмч	363	295
	Хувийн өмч	781	880
Дунд багтаамжийн автобус	Төрийн өмч	29	28
	Хувийн өмч	16	21
Троллейбус	Төрийн өмч	42	44
	Хувийн өмч	6	6
Угсраа автобус		8	18
Бага багтаамжийн автобус (хувийн)	Туслах чиглэл	-	-
	Буухиа чиглэл	62	54
Такси		517	435

2021 оны эхний 9 сард Нийтийн тээврийн үйлчилгээг зориулалтын 1781 хөдлөх бүрэлдэхүүнтэйгээр явуулжээ. Эдгээрийн 3.0 хувь нь бага багтаамжийн автобус, 2.8 хувь нь дунд багтаамжийн, 69.8 хувь нь их багтаамжийн автобус, 24.4 хувь нь такси байна.

Шугаманд өдөрт дунджаар 980 нийтийн тээврийн хэрэгсэл ажилласны дотор угсраа автобус 17 (1.7%), троллейбус 25 (2.5%) ажиллажээ.

Шугаманд өдөрт ажилласан нийт тээврийн хэрэгслийн 66.4 хувийг хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжийн тээврийн хэрэгсэл эзэлж байна.

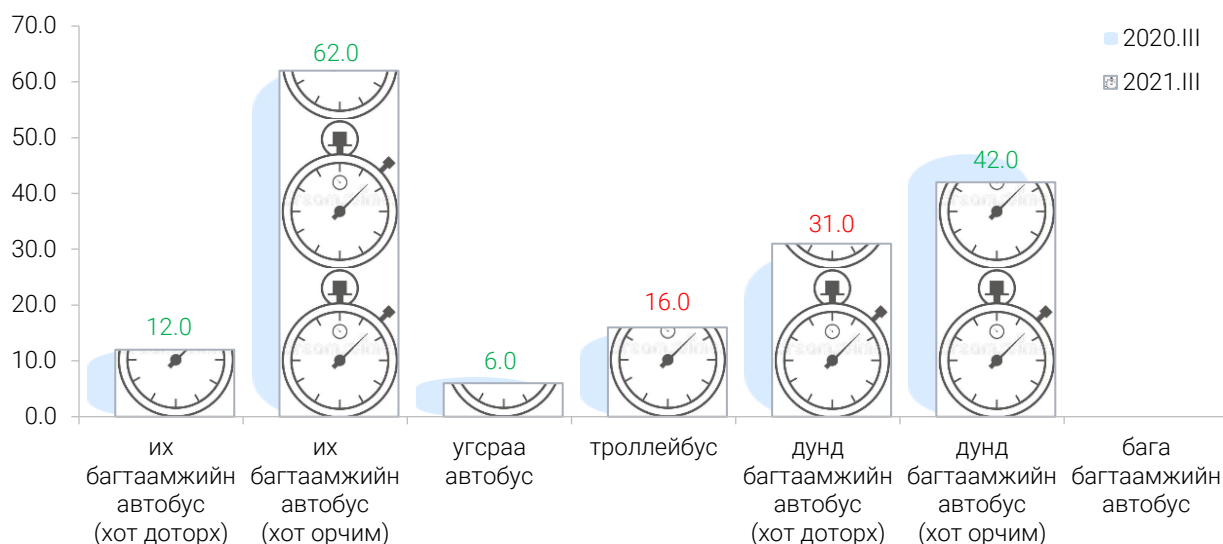
Зураг 35. Өдөрт ажилласан тээврийн хэрэгсэл, тоо

Нийтийн тээврийн үйлчилгээний газраас тээвэрлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагуудтай байгуулсан “Нийтийн тээврийн үйлчилгээг эрхлэн гүйцэтгүүлэх тухай гэрээ”-гээр насанд хүрэгчид их, дунд багтаамжийн автобусаар 500 төгрөг, цахилгаан тээврээр 300 төгрөг, туслах болон буухиа чиглэлийн бага багтаамжийн автобусаар 500-1300 төгрөг, хот орчмын чиглэлийн бүх төрлийн автобусаар 500-2300 төгрөгөөр (хүүхэд 200-1200 төгрөг) зорчиж байна.

Мөн дээрх гэрээнд такси үйлчилгээний эхний нэг километрийн тарифыг 1500 төгрөгөөр тогтоосон байна.

Зураг 36. Хүлээлтийн хугацаа, минут

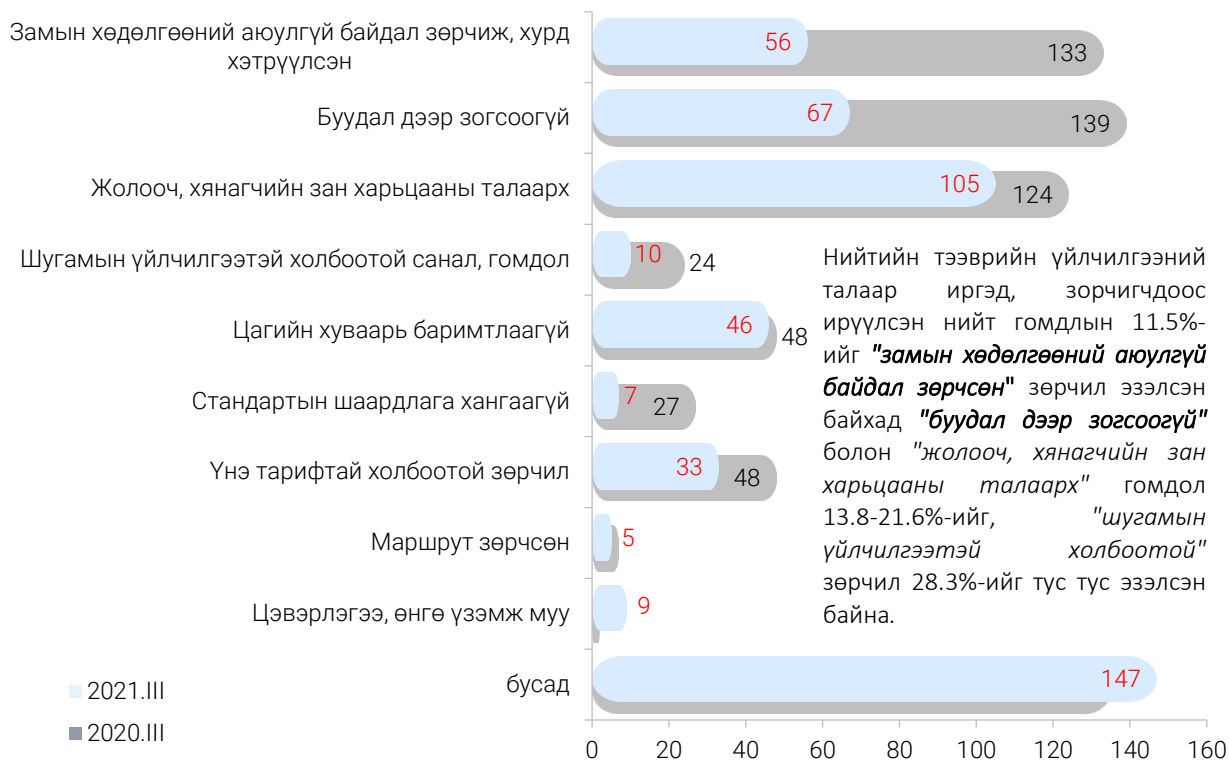

Хот доторх нийтийн тээврийн үйлчилгээнд ажилласан дунд багтаамжтай автобусны хүлээлтийн хугацаа 2.0 минутаар, троллейбусны хүлээлтийн хугацаа 1.0 минутаар тус тус уртассан бол угсраа автобусных 1.0 минутаар, хот орчмын дунд багтаамжийн автобусных 5.0 минутаар тус тус богиноссон байна.

2021 оны эхний 9 сард Нийтийн тээврийн үйлчилгээтэй холбоотой 7004-4040 утсанд иргэдээс нийт 594 дуудлага ирж, call-pro.mn программд бүртгэгдсэн байна. Үүнээс: 485 (81.6%) нь нийтийн тээврийн үйлчилгээтэй холбоотой гомдол байв.

Нийслэлийн нийтийн тээврийн үйлчилгээний талаар иргэдээс ирүүлсэн дээрх 485 гомдлыг хянан судалж, 100.0% барагдуулж, шийдвэрлэсэн байна.

Зураг 37. Нийтийн тээврийн үйлчилгээний талаар ирүүлсэн гомдол, 2020-2021 оны эхний 9 сард

ХОТ НИЙТИЙН АЖ АХУЙ (2021 оны эхний 9 сард)

Ус түгээх байр

Цэвэр усны борлуулалт (сая метр³)

ААНБ

7.3 6.5

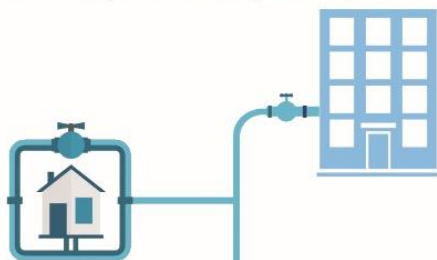
Хүн ам

25.5 23.9

■ 2020 I-IX ■ 2021 I-IX

Хүн амд түгээсэн цэвэр ус

Төвлөрсөн шугам (сая метр³)

22.9

Ус түгээх байр
(мянган метр³)

921.4

8.3

Тээврээр (мянган метр³)

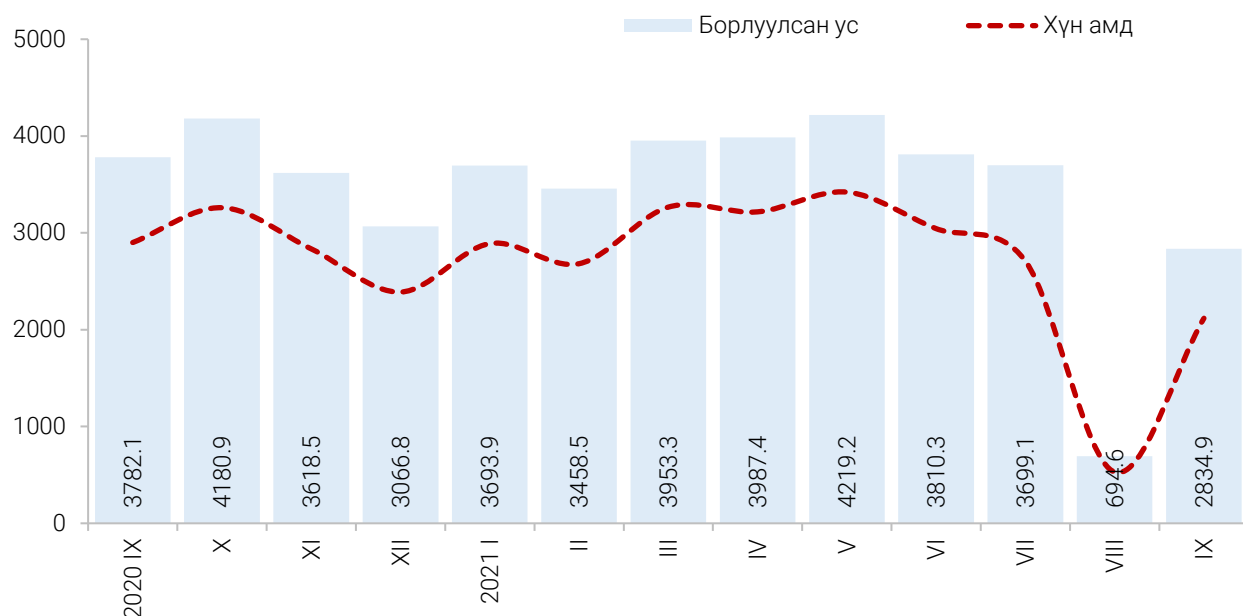
ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

2021 оны эхний 9 сард нийслэлийн хүн амд 23.9 сая.м³ (78.7%), аж ахуйн нэгж, байгууллагад 7.3 сая.м³ (21.3%) цэвэр усыг борлуулжээ. Борлуулсан усны нийт хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 7.4 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 36. Ус суваг ашиглалтын үйлчилгээ, жил бүрийн эхний 9 сард⁸

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2018	2019	2020	2021	$\frac{2021}{2020}$ %
Шахсан ус	мянган м ³	41 371.3	40 862.6	38 776.5	42 030.1	108.4
Борлуулсан ус	мянган м ³	34 284.5	33 901.4	32 763.3	30 351.1	92.6
Хүн амд	мянган м ³	26 750.2	26 150.1	25 457.0	23 875.5	93.8
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	мянган м ³	7 534.3	7 751.3	7 306.3	6 475.6	88.6
Татан зайлуулсан бохир	мянган м ³	34 034.3	34 077.9	33 096.2	30 612.1	92.5
Хүн амаас	мянган м ³	25 652.9	25 429.1	24 949.7	23 272.2	93.3
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	мянган м ³	8 381.4	8 648.8	8 146.5	7 339.9	90.1
Ус борлуулалтын орлого	сая төгрөг	22 399.1	24 515.3	24 814.6	23 575.8	95.0
Хүн амаас	сая төгрөг	13 224.0	13 931.4	14 169.1	13 255.5	93.6
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	сая төгрөг	9 175.1	10 583.9	10 645.5	10 320.3	96.9
Сувагжуулалтын орлого	сая төгрөг	15 855.4	19 060.0	19 587.8	18 779.1	95.9
Хүн амаас	сая төгрөг	7 384.1	8 549.0	8 908.9	8 269.6	92.8
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	сая төгрөг	8 471.3	10 511.0	10 678.9	10 509.5	98.4

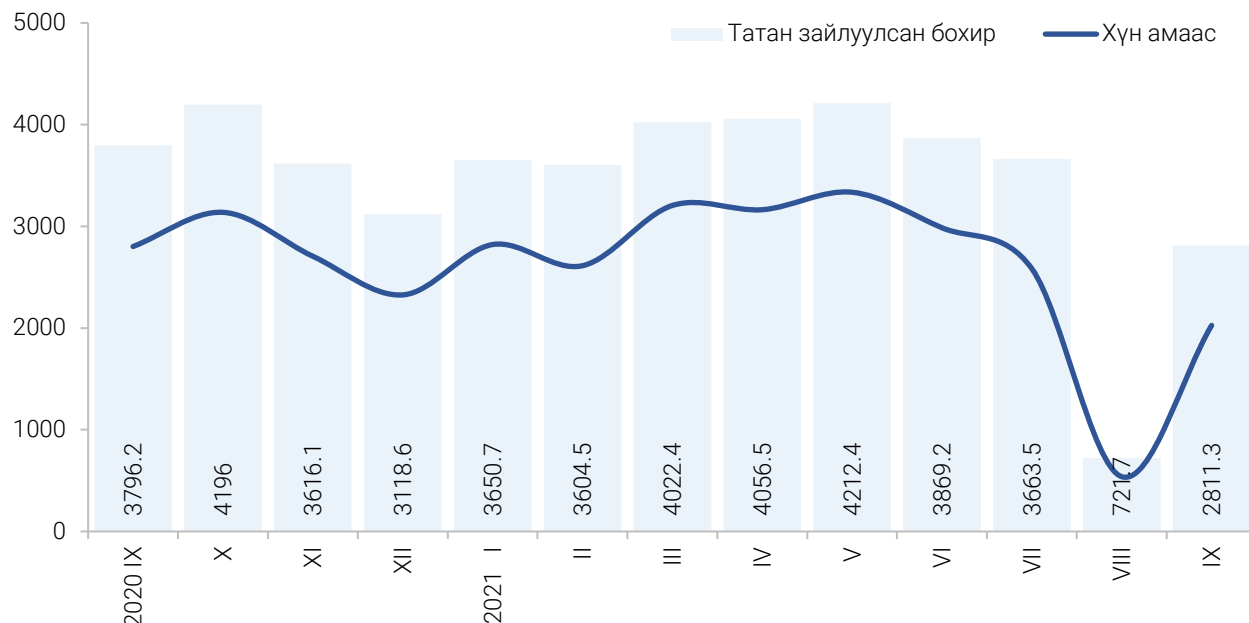
Зураг 38. Борлуулсан ус, сараар, мян.м³

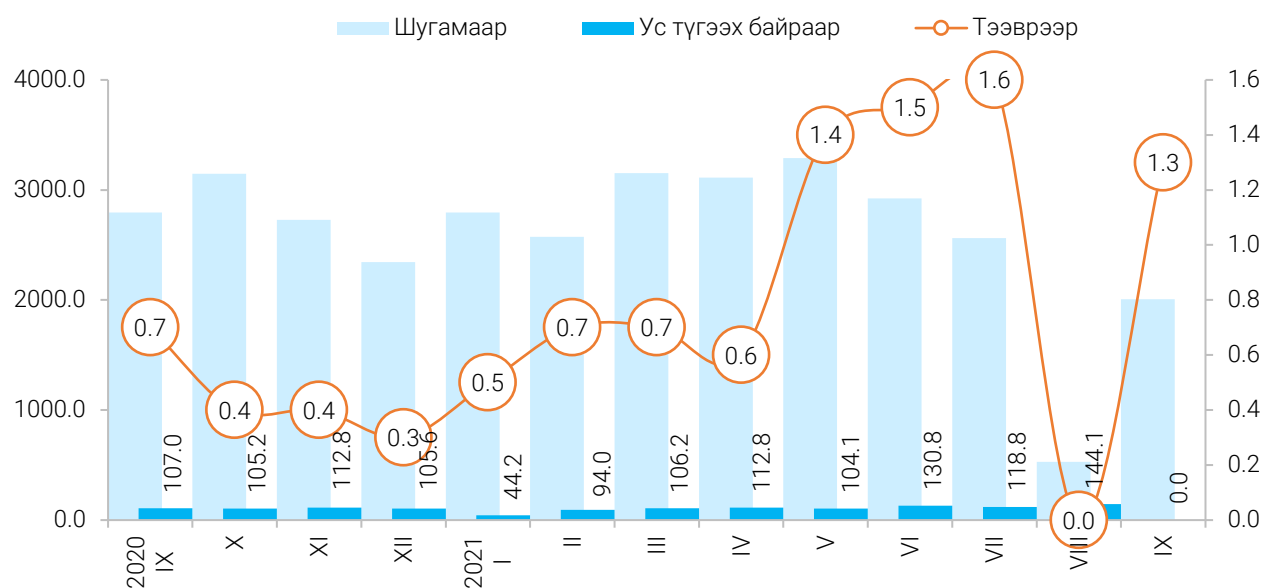
⁸ Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 211 дүгээр тогтоолд заасны дагуу айл өрхийн болон зарим аж ахуйн нэгж, байгууллагын цэвэр, бохир усны төлбөрийг төрөөс хариуцан төлөх болсонтой холбогдуулан Ус сувгийн удирдах газарт 8 дугаар сарын төлбөр тайлант хугацаанд орж ирээгүй байгаа тул борлуулсан ус, татан зайлуулсан бохирын хэмжээ буурсан үзүүлэлттэй байна.

Цэвэрлэх байгууламжаар 48.9 сая.м³ бохирьг цэвэрлэж, аж ахуйн нэгж, байгууллага, өрхийн 30.6 сая.м³ бохир шингэнийг татан зайлуулсан байна.

Зураг 39. Татан зайлуулсан бохир, сараар, мян.м³

Зураг 40. Хүн амд борлуулсан усны хэмжээ, түгээлтийн төрлөөр, сараар, мян.м³

Ойлголт, тодорхойлолт:

Шахсан ус: Ус хангамжийн эх үүсвэрээс хотын ус хангамжийн төвлөрсөн сүлжээнд нийлүүлсэн ус

Борлуулсан ус: Хотын ус хангамжийн төвлөрсөн системээс хэрэглэгчийн тоолуураар болон ус түгээх байраар дамжуулан борлуулсан ус

Татан зайлуулсан бохир: Ус ариутгах татуургын шугамаар дамжуулан бохир ус цэвэрлэх байгууламжид хүлээн авсан бохир ус

Сувагжуулалтын орлого: Хэрэглэгчийн тоолуураар болон бохир зөөврийн авто машинаар дамжуулан ариутгах татуургын системд хүлээн авч татан зайлуулсан үйлчилгээний орлого

Танилцуулгыг хянасан:

Ц.Заяхүү

Э.Зоригбат

Танилцуулгыг бэлтгэсэн:

Ө.Нандинцэцэг

Гэмт хэрэг, Эрүүл мэнд

Ц.Уранбилэг

Нийслэлийн төсөв

Э.Цэнд-Аюуш

Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл, осол

О.Мягмардорж

Хэрэглээний үнэ

М.Хуралай

Газар тариалан, Мал аж ахуй

Ө.Нямжаргал

Аж үйлдвэр

Э.Зоригбат

Нийтийн тээвэр

Б.Цэвэлмаа

Хотын нийтийн аж ахуй

Ө.Ган-Од

Инфографик мэдээлэл, хавтасны дизайн

Танилцуулгыг нэгтгэсэн:

М.Хуралай

НИЙСЛЭЛИЙН СТАТИСТИКИЙН ГАЗАР

Утас: +(976)-11-328787
 +(976)-11-327946
 +(976)-11-322783
 и-мэйл: ulaanbaatar@nso.mn